

MAGYAR LAPOK

+ 3 Lei

333 postalá plátta
aprobáril Dir. Gen.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 230 (1376) szám * Szombat, 1936 október 10

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A szovjet beavatkozást akar a spanyol polgárháborúba

A semlegességi bizottsághoz intézett vádoló jegyzékét kiadják a megvádolt államoknak. — A francia sajtó az orosz lépés ellen fordul. — Az olaszok a szovjeivádakra ellenkező irányú leleplezésekkel fenyegetőznek

Londonból jelentik: A Reuter szerint az angol kormány a szovjetjegyzékben foglalt vádak szigorú kivizsgálása mellett fog állást foglalni. Első lépés az lesz, hogy a vádak nyilatkozattétel végett közlik azokkal a kormányokkal, amelyek ellen a szovjet vádjai irányulnak. A francia lapok aggodalmuknak adnak kifejezést, hogy a szovjet lépés nemzetközi bizonyalmakat fog előidézni. A jobboldali lapok arról írják, hogy a szovjet újabb kísérlet tesz a francia semlegességi politika elgáncsolására. A csütörtök délután megjelent párizsi lapok közül a Journal des Débats komoly figyelmet intez a francia kormányhoz, rámutatva a szovjet magatartásának veszedelmes voltára. Figyelmeztet, hogy a legkisebb vigyázatlanság világéget idéz elő.

A Temps (külpolitikai félhivatalos lap) szerint a szovjet elsősorban a veszélyben levő spanyol marxistákat akarja megmenteni. Reményének ad kifejezést, hogy az európai hatalmak nem lesznek hajlandók segítséget nyújtani ahhoz, hogy a spanyol válság európai válsággá szélesedjék. Már pedig, ha a semlegességi egyezményt elejtik, ez feltétlenül következik.

A Liberté sajnálatosnak mondja, hogy az angol sajtó egyrésze helyesli Moszkva eljárását. Moszkva — írja a lap — most szint vallott. Eldobta kezéből a csalfa módon lobogtatott olajgát és megjelent kezében a mérgezett tör. Olasz körök a szovjetjegyzékkel kapcsolatban kijelentik, hogy ha a vádak Olaszország ellen is irányulnak, az olasz kormány olyan bizonyítékokkal válaszol, amelyek igen különös színben tüntetik fel az egyes országok magatartását. Hozzáteszik olasz körökben, hogy nemcsak sajnálatos, de veszélyes is lenne a spanyol kérdést erre a területre vinni.

A nemzeti csapatok sikerei a madrid körüli előnyomulásban
A vörös csapatok Oviedo város elfoglalását jelentik

Burgosból jelentik: A Madrid elleni hadműveletek kedvezően haladnak. A nemzeti csapatok repülőgépei Aranjuez mellett sikeresen bombázták azt a fontos vasútvonalat, mely a tengerpart felé vezet. A pályatestet teljesen fönkretefték a repülők. Madrid és a délkeleti tengerpart között az összeköttetés megszakadt. Az aranjuezi pályaudvar elpusztult. Egy vörös csapatállító vonatot is teletalálalt ért, s háromszáz marxista katona életét veszítette.

Csütörtökön a nemzeti csapatok Madridtól nyugatra elfoglalták Escalonát. Ezt a várost a marxisták annyira megerősítették, hogy szinte bevehetetlennek látszott az elfoglalása. Escalonában a nemzetiek nagyobb lőszerraktár birtokába jutottak.

Az asturiai hadszíntérről viszont a madridi kormány jelenté a maga csapatai sikerét. Ez a madridi kormányjelentés azt mondja, hogy Oviedo város, mely a vörös csapatoktól körülvéve a nemzeti csapatok birtokában állott. — hetek óta tartó hosszú küzdelem után a vörös csapatok kezére került. A vörös csapatok minden oldalról már a külvárosokba behatoltak s a nemzetiek csak a belvárosban tudják tartani magukat. A nemzetiek egyik főcsapata a Vega fegyvergyárban sáncolta el magát. A gyár birtokáért elkezdett küzde-

lem folyik. Egy nagyobb nemzeti csapat a fogház épületébe vette be magát. A fogházat a marxisták ostrom alá vették.

Hogyan végezték ki a Zinovjev-per halálraítélteit?

Berlinből jelentik: A Nachtausgabe című lap egy magasrangú bolsevista hivatalos személyiség nyilatkozatára hivatkozva, tudósítást közöl a Zinovjev-per halálraítélteinek kivégzéséről. Elmondja, hogy a kormány már megakart kegyelmezni az elítélteknek. Vorosilov azonban, a hadsereg fegyelme érdekében, ra-

gaszkodott a kivégzéshez. Az elítéltek kivégzése teljesen készületlenül és elsietve történt és este 11 órától hajnali 4 óráig tartott. Elsőnek Kamenevet végezték ki, akinek megengedték, hogy előzőleg felesége, Trockij nővére elbúcsúzzék tőle. Kamenevet ezután lekísérték a cseka börtönébe, ahol rálöttek, de az első golyó nem ölte meg. Erre másik golyót röpítették a tarkójába. Utána Smirnov, majd négy további elítél következett. A katonák egy szűk rajtón át lökték be a pincébe az elítélteket és ott a hóhérok egymásután röpítették a revolvergolyókat az elítéltek tarkójába.

A halálraítéltek valamennyien bátran viselkedtek, kivéve Zinovjevet, aki utközben többször összerogyott. Eszelős félelmében a haját tépte, belekapaszkodott a kísérő katona köpenyébe és szivettépően zokogott. Amikor belökték a pincébe, egy hadnagy belemarkolt a hajába s revolverrel a tarkójába lött. A golyó megölte a halálfeleletől reszkető embert.

Két nagybeteg halálraítélte az ágybóci cipelték ki s a pincében heverő holttestekre dobva lötték agyon. A holttesteket hajnalban a krematóriumban elégették.

Ujabb összeesküvés nyomára jutottak az orosz szovjetállamban

Megindul a második bűnpör a trockisták ellen

Varsóból jelentik: Ideérkezett jelentés szerint Visinszky államügyész kijelentette, hogy újabb Stalin-elleni összeesküvés nyomára jutott. Legközelebb új politikai pör indul. Több letartóztatás történt. Moszkvából hivatalosan jelentik, hogy Radeket (a kommunista hivatalos lap főszerkesztőjét) letartóztatták. A vizsgálat ellene megindult és bűnössége bebizonyosodott.

Ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy a Pradva vezércikket írt a trockisták ellen. A vezércikkből arra következtetnek, hogy küszö-

bön áll a második trockistaellenes per. Eddig tizenkilenc embert tartóztattak le. Közülük tizenháromnak a neve már a Zinovjev—Kamenev per során felbukkant. „Vajjon várható-e kegyelmet a kommunista Oroszországtól a trockista banda?” — teszi fel a kérdést a lap és nyomban megadja rá a választ: „Oroszország népe csak a forradalmi igazságot várja”.

A cikk további részéből kiderül, hogy elsősorban Radek, Szokolnykov és Pjatkov kerül most a szovjet-törvényszék elé.

A spanyol Galiciából nemzeti csapatok indultak Oviedo felszabadítására

Az angol sajtó is ellene szól a szovjet fenyegetéseinek

Teneriffából jelentik: Az itteni rádióklub jelentése szerint a nemzeti csapatok repülőgépei Madrid felett 50 ezer kiáltványt szórtak le, felszólítva Madrid lakosságát és kormányát, hogy adja meg magát. A repülők bombázták az egyik madridi hadianyaggyárat, mely több helyen lángbaborult.

Andaluziai jelentés szerint a nemzeti csapatok egyik torpedórombolója bombázta Motrico várost. Galiciában a nemzetiek visszaverték a kormánycsapatok támadását és lehetővé tették a nemzetieknek Oviedo megközelí tését.

KÉT OROSZ GŐZS SEGÍTŐ SZALLITMÁNYOKAT HOZ A SPANYOL VÖRÖSEKNEK

Moszkvából jelentik: A szovjet távirati iroda jelenti: a „Kuban” nevű szovjetgőzös szikratávirón jelezte, hogy Alicante kikötőben horgonyt vetett és megkezdte a spanyol kormánynak szánt küldemények kirakását. A „Neva” nevű szovjetgőzös már visszatért Alicanetól Odesszába és megkezdte a Spanyolországba küldendő újabb szállítmány berakását.

AZ OROSZ BEAVATKOZÁS SZABADKEZET AD NEMETORSZÁGNAK, OLAZORSZÁGNAK ÉS PORTUGÁLIÁNAK

(London.) Az angol lapok megütközéssel fogadják a szovjet fenyegetéseit a spanyol kér-

désben. Az egész polgári sajtó, még a radikális News Chronicle sem véve ki, hangoztatja, hogy Moszkva megsértette a benemavatókzási egyezményt, mely előírja, hogy a fölmerülő vitás ügyeket a nyilvánosság kizárásával, a Londonban működő nemzetközi bizottság elé kell terjeszteni.

Megállapítják a lapok, hogy a szovjet, fenyegetésének beváltásával, a madridi kormány halálos ítéletét pecsételné meg,

mert a semlegességi egyezmény felborításával szabadkezet adna Németországnak, Olaszországnak és Portugáliának a spanyol nemzeti haderő hathatós megsegítésére, míg Moszkva csak elméleti segítséget nyújthatna Madridnak.

Általában a lapok Locarno ellen tervezett merényletnek minősítik Moszkva lépését.

A francia sajtó szerint nem szabad túl tragikusan venni a dolgokat. A semlegességi bizottság nem tehet egyebet, mint hogy vizsgálatot indít a vádak alapossága ügyében.

ÚJ SPANYOL KÖVET PRÁGÁBAN

Burgosból jelentik: Madridi jelentés szerint a marxista kormány Luis Irimenez de Asua szocialista vezért nevezte ki prágai követté.

Mély álmom..., de...

a baktériumok nem alszanak. Éppen éjjel támadják meg a fogakat. Ne adjon alkalmat rá, hogy az ételmaradványokon elterjedjenek. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt mossa ki száját és kefélje meg alaposan fogait

NIVEA fogkrémmel

Tisztántartja és fehériti a fogakat, üde leheletet kölcsönöz. Kiváló jótársa, igaz a NIVEA készítmény.

24 Lei

Antonescu külügyminiszter látogatásai Jugoszláviában és Lengyelországban

Román-angyel tárgyalások lesznek új fizetési egyezmény kötésére

Bucuresti. Saját tud. Antonescu külügyminiszter két napig tartózkodik Belgrádban és tárgyalásokat folytat Stojadinović-vel és szombaton kihallgatáson jelenik meg Pál regensherceg előtt.

Varsóból jelentik: Genfből ideérkezett jelentés szerint Beck lengyel külügyminiszter meghívta Antonescu román külügyminisztert Varsóba. Antonescu a meghívást elfogadta. A látogatás idejére nézve még nem történt megállapodás. Még e héten román jogászok utaz-

nak Varsóba. A jogászokat Moscicki elnök kihallgatáson fogadja.

A kormányajtó rámutat ezzel kapcsolatban a lengyel-román barátság ápolásának szükségességére.

Bucuresti. Saját tud. A külügyminisztérium értesítést kapott, hogy lengyel bizottság érkezik Romániába. Bucurestibe tárgyalásokat folytatni új román-lengyel fizetési egyezmény megkötésére.

Csak 300 középiskolai diák tett az idén érettségét

Néhány évvel ezelőtt még évenként 8500 volt a főiskolai új beiratkozók száma. Anghelescu közoktatásügyi miniszter rádióbeszédet tartott a tanévnyitás alkalmából

Bucuresti. Saját tud. Anghelescu közoktatásügyi miniszter a tanév megnyitása alkalmából rádióbeszédet tartott. Bejelentette, hogy 1933 óta összesen 11.000 iskolát építettek az országban, de még mintegy 20 ezer új iskolát kell építeni ahhoz, hogy minden tanköteles gyer-

mek az egészségügyi követelményeknek megfelelő iskolába járhasson. Ezenkívül még mintegy 30 ezer új tanító kinevezésére van szükség.

— Noha, — folytatta rádióbeszédét, — a tanítók száma csekély az országban, a múlt év-

Leánykérés

írta Kinizsi Andor

Az ifjak ott álltak a főtéren és nézték a sétáló lányokat.

Az volt a szokás erre felé, hogy az úri népek megvárták egymást templomból kijövet. Messzi tanyákról, kúriákról, falvokról jöttek be nagymisére az emberek, ájtatosan térdepeltek a szentegyházban s utána rokonsági látogatásba mentek, vendégeskedtek. Vasárnap estenként aztán megindult a hosszú kocsisor ismét hazafelé.

A legénykék karéjában állt Galambos Ferenc is. Meggyászint mente feszült domború mellén, a kissé kacskásán félrecsapott füveg alól kiáramlott szőke haja, amely ragyogó keretbe foglalta egészséges, piros arcát. Sárgán fénylő csizmába bujtatott lábával néha idegesen topantolt, mintha ünta volna a céltalan ácsorgást és szívesen otthagyna volna a tereferét.

— Mire való ez? Gyerünk már odébb! — akarta mondani, de mégsem szólt, hanem a sugárzó égre bámulva, sodorgatta bajuszkáját.

Galambos Ferencet nem érdekelték a lányok. Mialatt fiatal társai mosolyogva bámulták az úri kisasszonykákat, akik lesütött szemmel mentek el mellettük és csak hosszú szempillájuk alól vetettek olykor félénk pillantást feléjük, ő közömbösen és hidegen nézett keresztül rajtuk. Galambos Ferencről az hírlett, hogy jégkéreg borítja szívét. Ha két pejlavas kocsiával itt-ott végigvágatott, meglebbentek a nemesi kúriák csipkefüggönyei és dobogó szívű kisasszonykák kukkantottak utána.

— Ott szárad a dúsgazdag Galambos, akitnek vasból van a szíve.

És szomorúan sóhajtottak is egyet erre a gondolatra...

Ezen a tájon nem igen ismerték Galambos Ferencet, csupán híre járta, hogy délceg fiatal-sága, tehetős módja ellenére sem akarja bekötni egy leánynak sem a fejét. De a lányok rebbenő tekintete elárulta, hogy észrevették a dalis ifjút, aki hidegen nézte a viruló rózsákat és mésemem kapott lángra a szíve.

— Anyák és lányaik körüludonganak — szokta mondogatni, ha barátai nőülésre unszolták —, pedig ezt nem szívem. En akarom kiválasztani a párom, ne tukmáljanak rám senkit sem! Majd egyszer, ha megtalálom az igazit, akkor...

De a mondatot sohasem fejezte be. — Várni, várni, mert nehéz dió — sóhajtottak viszont a mamák és óvatosan tovább folytatták a szelíd praktikákat, mert mit lehet tudni?

Galambos Ferenc nézte az eget...

Atyafiságos látogatásban volt itt, távoli rokonainál, valami juss ügyében, már égett talpa alatt a föld, szeretett volna ismét otthon lenni a birtokán, lovai, rétjei és békés mezői közt. A legénykék azonban makacsul megálltak és így őt is a lányok szemlélgetésére kényszerítették. Áldigált tehát a téren és néha közömbösen rápillantott az előttük elmenő kedves kisasszonykákra.

— A Bódi Éval — sugott össze izgatottan az ifjak csoportja és mindnyájan arra az egy leányra bámultak, aki most haladt el arra. Lehajlott fővel, suhogó világos lila ruhában, kezében csattos imakönyvvel libegett apja és anyja előtt és nem tekintett senkire sem. Haja fekete volt, mint a korom és kék fénytel ra-

ben is küldött pár száz új tanítót a székelyföldre, hogy ott az elszékelyesített románok között az ősi nyelvet terjesszék.

Jelentette ezután, hogy a román lelkiégység megteremtése céljából számos ardeali gyerek kapott ösztöndíjat, aminek segítségével azok ékirályságbeli iskolákban tanulhatnak. Ismertette végül az intellektuális túllengés ellen hozott intézkedéseket:

Néhány évvel ezelőtt még, — mondotta, — évi 8500 diák frakozott be a főiskolákba. Most mindössze 300 diák került ki a középiskolákból az érettségi megszigorítása miatt.

Az osztrák kormány tartja a schillinget

A román kikötőkben visszatartják az Olaszország és Csehszlovákia felé irányuló kiviteleket

Bécsből jelentik: Az osztrák kormány tagjai csütörtök délelőtt minisztertanácsot tartottak. Ezen megvitatták azokat a gazdaságpolitikai intézkedéseket, amelyekkel elejét akarják venni a külföldi valutaértékesítések esetleges káros hatásának az ausztriai gazdasági életre. A minisztertanács ismét megerősítette azt az elhatározását, hogy a schilling értékállandóságát fenntartják.

Bucuresti. Saját tud. A román exportőrök és a pénzürtékesítő országok beviteli cégei között folynak a tárgyalások. A svájcnak, a japok értesülései szerint, mutatnak némi engedékenységet a régi kötések ügyének méltányos elintézése érdekében, de a franciák és hollandusok elzárkóznak. A kikötőkben az exportcégek teljesen leállították az Olaszország és Csehszlovákia felé irányuló kivitelét. Az exportőröknek nehézségeket okoz a Nemzeti Bank is, amely követeli, hogy az azelőtt két hónappal beszedett devizákat a mai árfolyam szerint fizessék.

Az év legszebb és legpompásabb könyve

MIRKO JELUSICH

CAESAR

(Regényes életrajz.)

Ára 175 lei és 15 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

gyogott a szikrázó napsütésben.

— Olyan a szeme, mint a tenger: kék és mély. Hej, de sokan beleveszték már szépségébe... — sóhajtott Kemény Gáspár és megbökte Galambos vállát. — Odanézz, pajtás!

A férfi lassan arra fordította szemét. Akkor ment el a lány. Egy villanásig emelte csak fel a fejét és végigfuttatta tekintetét a legénykékben, akik sorra nagy tisztelettel köszöntek neki.

A lány már messze járt, amikor Galambos Ferenc odafordult barátaihoz és csendesen megkérdezte:

— Ki volt ez a leány?

— Ez?! — felelte határtalan lelkesedéssel a legszebb, büszke és elérhetetlen. Ugyen csodálatos szépséget messze földön nem találhatsz. De hiába... Régi nemesi család utolsó virága, csak az a baj, hogy szegény. Nem hozzánk való. Mi magunk is szegények vagyunk s ha meg-nősülünk, csak olyan lánynak köthetjük be a fejét, aki sokat hoz magával, de Bódi Évának bűvös szépségén kívül egybe sincsen! Sajnos. Pedig micsoda királynői asszony lenne belőle!

— Hát ezért nem kíséri el senki?! — szölt Galambos Ferenc és még egyszer a lány után fordította a fejét. Akkor tűnt el éppen a lila szoknya a Fő-utca sarkán.

— Szeretnék vele megismerkedni — folytatta és kérdően nézett barátaira. Ezek mosolyogva válaszoltak:

— Te? Ugyan miért? Egy délutánt eltöltene kertjünkben, nem érdemes. Hiszen holnap úgyis haza utazol.

— Mindegy — mondta Galambos —, csupán a hangját szeretném hallani!

A kínai nemzeti kormány és a japán nagykövet között ismét megkezdődnek a kibékülő egyezkedések

Nankingból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Csang-Kai-Sek tábornok és a japán nagykövet között csütörtökön megegyezés jött létre. Ennek értelmében a japán—kínai viszony megjavítása érdekében megkezdett, de szeptember végén megszakadt tárgyalásokat újból megindítják.

Csaknem ezzel a megegyezéssel egyidőben Hankauban csütörtökön japánellenes tüntetés volt. Az egyik japán gyógyszerárba bombát dobáltak, de nem robbant fel.

A KOPASZSÁG

olyan hiba, amelyet nem lehet eldugni. De meg lehet előzni.

TRILYSIN tudományos készítmény, amely megakadályozza a hajhullást.

S Z É P
ÉS EGÉSZ-
SÉGES HAJ
TRILYSIN
ALTAL!

Trilysin

Gömbös Gyula ravatala a magyarországi parlament kupolacsarnokában

A Nemzeti Egységpárt gyászoló ülése

Budapestről jelentik: Darányi Kálmán, nemzetes miniszterelnök csütörtökön délután kihallgatáson volt a kormányzóknál. A kihallgatásnak — a kormányzói döntés küszöbén — politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A nemzeti egység pártja elhunyt vezérének, Gömbös Gyulának emlékeztetere csütörtökön este gyászülést tartott. Az ülés szónoka Darányi volt. Hangoztatta, hogy a kegyelet a megboldogult iránt csak azzal juthat igazán kifejezésre, ha Gömbös szellemében folytatják a munkát az ország jövője érdekében.

A Gyáriparosok Országos Szövetsége és a munkaadók szövetsége elhatározta, hogy a temetés ideje alatt 10 percre megszüntetik a munkát.

A közönség kegyeletel felvonulása a ravatalhoz

Budapestről jelentik: Az országház kupolacsarnokában, ahol Gömbös Gyula ravatala áll, csütörtökön délután 3 órakor nyitották meg a közönség számára. Már 3 óra előtt hosszú sorban várakozott a tömeg a permetező, hideg

esőben, hogy kegyeletét lerójjá a halott miniszterelnök iránt. A nyolcas-tizes sorban várakozó közönség az országház főbejáratától a Kossuth-téren át messze benyult a környező utcákba. Este 8 óráig, amikor újra lezárták a csarnokot, közel 30 ezer ember vonult fel a ravatal előtt. Igen sokan hoztak virágot, amit az országház altisztsíjei vettek át és helyeztek el a ravatal mellett. A ravatal két oldalán díszruhás, alabárdos palotaőrök állnak sorfalat. Előtte az özvegy piros rózsából összeállított keresztje fekszik. Közvetlen utána Mussolini hatalmas koszorúja, ezzel az egyszerű felírással:

„Ad Giulio Gömbös — Benito Mussolini.“ Ezután Hitler koszorúja következik, majd a kormány, a felsőház és képviselőház, a honvédség koszorúja; a padlót is egészen elborítja a sok-sok virág és koszorú. 17 bársonypárnán fekszenek a miniszterelnök érdemrendjei és kitüntetései. Délután 5 órakor érkezett meg a kormányzó szárnysegéde, aki a magyar államfő hatalmas tölgyfakoszorúját helyezte el a ravatalon. A szárnysegéd hosszasan állt, néma megilletődéssel a ravatal előtt.

A kupolacsarnokot pénteken reggel 8 óra-

kor újból megnyitották és délután 3 óráig hagyják nyitva a nagyközönség számára.

Budapestről jelentik: Pénteken már a kora reggeli órákban nagy tömeg gyülekezett az Országház-téren, hogy lerójjá kegyeletét halott miniszterelnöke iránt. 8 órakor nyitották meg a kapukat és megindult az elvonulás Gömbös Gyula ravatala előtt. Délután 3 órakor lezárják a kapukat és a temetés kezdetéig nem nyitják ki.

Göring porosz miniszterelnök megérkezése Budapestre

Bécsből jelentik: Göring, porosz miniszterelnök péntek délelőtt Bécsbe érkezett. Még a nap folyamán folytatja útját Budapestre, hogy hivatalos minőségben résztvegyen Gömbös Gyula temetésén.

Az olasz külügyminiszter Rómába utazik

Rómából jelentik: Ciano gróf, olasz külügyminiszter október 18 és 24 között Berlinbe utazik. Politikai körök hangoztatják az olasz-német viszony kitünő voltát és kijelentik, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, mintha a külügyminiszter utazásának oka a két ország közötti nézeteltérés lenne.

Németország — mondják ezekben a körökben — nem elégedetlen a líra értékesítése miatt. Ciano utazása alkalmat fog adni arra, hogy mindkét részről megfelelő módon kifejezésre jusson a két ország közötti meleg rokonszenv.

— Azt megteheded — mondta Kemény Gáspár. — Ha akarsz, délután benézhetünk hozzájuk.

— Akkor menjünk ell — szólt Galambos Ferenc és ismét a távoli égre tekintett, ahol apró bárányfelhőket kergetett az őszi szél...

... A messziről jött vendég kívánságának hírért gyorsan szétváltak a legénykék. Délután lassan Bódiékhoz szállingóztak a fiatalok. Mire a vendég díszes hintója bevágatott a kúria kintárt kapuján, már rég csivitelés folyt a tornácra, a szobákban és a virágos kertben. Ez volt minden, ami Bódi Évára várt, pár ölnyi föld, régi ház és semmi egyéb.

— Ez az! — rebent össze az úri kisasszonyok kíváncsi tekintete, amikor Kemény Gáspár bemutatta a gazdag, lánykerülő ifjút. És titokban pirosodni kezdtek az arcok, megdöbbantak a kis szívek, mert ki tudja, hátha éppen most?

— Isten hozott, kedves öcsém, sokat hallottam már rólad, — fogadta vendégét az öreg Bódi.

— Örülök, hogy eljött, érezze magát jól minálunk, — szólt az asszony.

— Szívesen látjuk szerény házunkban, — mondta a lány és hangja olyan volt, mintha apró csengőket koccintottak volna egymáshoz. Aztán tovább szibongott a kedélyes terejére.

Galambos Ferenc alig törődött a szép lánnyal, mindenkihez egyformán kedves volt és amikor behozták a borostacskákat, éppen úgy kült fenéig poharát, mint a többi fiatal ember. Némi harapnivaló, pogácsa, sonka, hideg sült is akadt és mire szürke alkonyba hajlott volna az idő, már kedélyes tréfálkozás csapott fel a társaságban.

Ekkor egy váratlan pillanatban vékony sikollás sirt be a kertből.

— Egy parasztygyerek... — rohant be valaki léheve —, almát akart lopni a kertben... és lezuhant a fárról...

— Összetörte magát, — toldotta hozzá borzongva az egyik kisasszonyka.

— Hallatlan! Ki kell dobni a komisz kölykök! Ugy kell neki, minék megy lopni! El vete! — csattant fel lányok, urfiak: ajkán a felháborodás és két szolga már szadalt is, hogy alaposan ellássák a bérés tolvajkodó fiának a baját.

Galambos Ferenc egyszerre elkomorodott. Hát ennyire gyűlölik ezek a parasztot, aki a földet munkálja és kenyeret tép ki belőle, nehéz izzsággal, fojtó munkával? Nincs egyetlen résztvevő szív sem? Az úri kisasszonyok csak tréfálózniak tovább, amikor kint egy gyermek véresen fetreng a földön?

Lassan kiment a kertbe. És akkor meglepetve állt meg.

Bódi Éva ott térdelt a nyöszörgő, maszatos gyermek mellett és följe hajolva, babusgatta, fehér ronggyal kötözte, ápolgatta.

— Nincsen komolyabb baja, hála Istennek — sugta mélyen elpirulva Galambos Ferencnek —, ne haragudjék kegyelmed, hogy ez a szomorú kis eset megzavarta mulatozását...

A férfi ránézett a lángoló arcú lányra, nem szólt egy szót sem, hanem visszafordult és bement a szobába. Éva meglepetten tekintett utána:

— Ennek is csak olyan kő a szíve, mint a többi férfiembernek!

Aztán a rémült gyereket a szolgák gondjára bízva, ő is bement.

Bent cikázott a jókedv, mindenki pompá-

san érezte magát.

Ekkor Galambos Ferenc színiültig töltötte poharát, felállt és megköszönte torkát, minit aki szólni kíván.

— Most köszöntöt mond a háziakra — sugtak össze a lányok — és utána elmennek. Vége a mulatozásnak, be kár!

A terem elcsendesedett és mindenki a szép szál férfit nézett.

— Kedves bátyám, szállok az úrnak — kezdte el mondólkáját. — A kegyelmes Isten megengedte, hogy messziről jöve eljuthassak kegyelmed úri hajlékába. Talán különösképpen látszik, ha én, az először ma látott idegen, méltó tisztességgel valamit kérek kegyelmedtől...

— Halljuk, halljuk! — kiabálta mosolyogva az egész társaság és az öreg Bódi derűsen megjegyezte:

— Kívánságodat előre is teljesítem, édes öcsém!

Galambos Ferenc ránézett, aztán bátorhangon ezt mondta:

— ... Ezért szeretettel megkérem szépséges Éva lányának kezét...

Egy pillanatra mélységes némaság lett a szobában, aztán Éva sikoltott egyet és arcát kendőjével eltakarta, kiszaladt a tornácra. A csodálkozás moraja tört ki, még maga Bódi uram is meghökkenve bámolt a dőlceg ifjúra, aki mosolyogva állt előtte, aztán fenéig kihajtott poharát...

Mesének is szép volna ez a történet. Pedig igaz. Sárkuló csipkék, régi trások, hajdani holmik között bukkantam rá, amikor a kutatótam: hogyan vette feleségül 1880-ban nagyapám a nagyanyámat.

GYERMEKPIAC PARIZSBAN

Párizs, október hó.

— Mama, végy nekem a vásáron egy kis testvérkét, úgy unatkozom egyedül!

Igy kínoztam édesanyámat kicsi gyermekkoromban és sokáig nem értettem, miért nevetek rajtam annyit ilyenkor a nagyok. Mikor aztán valóban hozott a mama egy kis testvérkét nekem, megint csak hahota fogadott a nagyok részéről, mert meg voltam győződve, hogy ez a kis tetsvér csak a gyermekvásárról származhatott. Később persze, hogy megnőttem, már magam nevettem rajta a legjobban, hogy miként is hihettem, hogy a gyermekeket vásáron adják, akár a gyümölcsöt és hogy a mamák kosárral a kezükben a piacra járnak gyermeket venni.

Nos, a dolog nem is olyan neveléses. Nem, mert azóta itt Párizsban igenis láttam gyermeket, aki összetett kézzel így könyörgött:

— Mama, tarts meg engem! Ne adj vissza a gyermekboliba, hisz már három mama küldött vissza! Te vagy a negyedik, aki megvettél s én már nem akarok visszamenni megint.

Tehát igenis van gyermekvásár és van gyermekbolt, ahonnan a mamák a kisdedeket veszik. *Én még életemben sohase láttam szomorúbb piacot ennél a gyermekpiacnál.*

O, a franciák takarékos és számító emberek! Ők nem akarnak gyermeket, amíg egész biztosan nem tudják, hogy majd jól el is tudják tartani és hogy ők maguk nem fognak szükségét szenvedni miatta. A takarékoság aztán meghozza a jutalmát; a papa fizetése évről-évre nő és nő arányosan a bankszámla is azokból az összegekből, amelyeket a mama a háztartáspénzből megspórolt. Most már bizvást jöhetne a gölya, — de a doktor bácsi azt mondja, hogy a gölya szezonja — (hisz azért költözőmadár!) — időközben, sajnos, már lejárt. Ilyenkor megy a mama a gyerekboliba vagy a gyerekpiacra, hogy gyermeket vegyen. Kaphat próbára is: a nemtetsző áru kívánatra kicseréltetik, sőt, vissza is adható.

A három párizsi gyermekvásárhely

Párizsban három hely van, ahol gyermeket árulnak. Az állami nagy gyermekpiac, az „Assistance Publique” és két ugyancsak nyilvános, de magánkézen levő gyermekáruház: az „Adoption Française” és az „Adoption Familiale”. Azonkívül vannak persze alkalmi okkázios vételek is. Így például a „Le Chausser Farnaise” című hetilap egyetlen véletlenül kezembe került számában nem kevesebb, mint 7 hirdetést számoltam össze, amelyben adoptálás céljából gyermeket kínálnak vagy keresnek. Ez zügforgalom, mely a nagy állami üzemmel persze össze nem hasonlítható, de annél lényegesen olcsóbb is.

Az „Assistance Publique”-et kített gyermekek számára, ha jól tudom, valamikor a XVII. század közepén alapították. Akkor a nyomorgó anya a komor nagy intézet egy falfülkéjébe helyezte el, persze éjnek idején a kisdedet. A fülke mögött egy apáca ült, az anya meghuzta a csöngetyűszinórt és elszaladt, a jölelkű apáca odabenn megnyomott egy emeltyűt, a fülke megfordult tengelye körül és a gyermek e fordulatnál az állam kezébe esett. Ma a nyomorgó anya fényes nappal, világos irodában adja le a gyermekét, vagy mingyárt szülés után a közorházakban is átadhatja az államnak. Az „Assistance Publique”-nek ezidőszerint kerek 23 000 neveltje van, akik az államnak évi 70 millió frankjába kerülnek. Ez a nagyüzem. De a kiszolgálás a

Megjelent!

A szövetkezés szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szöveggel, magyar fordításával és tartalomjegyzékkel.

Kiadta és fordította:

Dr. Borbély Lajos, ügyvéd

Ara 125 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

magánvállalatoknál határozottan előzékenyebb és ezért a mamák általában a két magánkézen levő adoptációs társulatnak adnak előnyt.

Mennyibe kerül a vásáron vagy a gyermekboltban egy gyermek? „Jó állapotban levő újszülött kapható már 500 frankért is, de a két éves „áru” bizony már legalább 5—6000 frankba kerül. Az „Assistance Publique” szigorúan előírja, hogy aki állami gyermeket adoptálás céljából

Látogatásom a gyermekkereskedőnél

Az állami üzem, mint láttuk, hivatalból kapja az „árut”, a magán-gyermekáruházak viszont propagandát kell csinálnia szülésznek, ápolónővérek és más „schlepperek” útján, hogy a szegény anyák, akik nem tudják gyermeküket megtartani, tudomásul vegyék, hová lehet jó reménységgel leadni őket. Az ilyen jöleltesült anya elmegey tehát a gyermekáruház központi irodájába és ott, mielőtt gyermekétől megválna, két írást kell kitöltenie. En elkesertem egy jöleltesült anyát és a vállán keresztül olvastam ezeket az írásokat. Az egyik így szólt:

„A polgári törvényszék nagytiszteletű elnökének és bírójának! Alulírott lakhelyem ezennel lemondok szülői jogaimról a gyermekre vonatkozólag és tisztelettel kérem, hogy az 1889 július 24-i 17. törvény cikk értelmében a magas törvényszék kegyeskédjék e lemondásomat hitelesen tudomásul venni és jogaimat urra és nejeire átruházzák.”

Ennek a kis írásnak a kitöltésével hamarosan elkészült a jöleltesült anya, hiszen jóformán csak a nevé kellett aláírni. De aztán, nagyon félve, megkérdezte, hogy:

— És kérem alázattal, ki az az „úr és neje”, akire átruházom a szülői jogomat?

Mire a kedves kisasszony azt felelte a rács mögül:

— Azt, lelken, e percben még én sem tudom, maga azonban, s ezt jól érte meg, nem fogja megtudni soha és semmi körülmények között sem! Ha a gyermekét átadja nekünk, akkor azt a gyermeket soha többé látni nem fogja, még fényképet sem kaphat róla semmi körülmények között sem és tőlünk is csak annyit tudhat meg, hogy a gyermeke él-e. Arra vonatkozólag azonban soha nem adhatnak felvilágosítást, hogy a gyermeke hol van és mi a neve.

És akkor én is megkérdeztem a kedves kisasszonyt:

— Az „Assistance Publique”, ugyebár, nem ilyen körülményesül szigorú? Az módot nyújt rá esetenként, hogy anyák visszaválthassák gyermeküket. Miért szigorúbbak Önök, kedves kisasszony, mint az állam?

— Valóban — felelte a chère demoiselle — az Assistance Publique nem oly kategorikus, mint mi. De éppen ezért jönnek mihozzánk a vagyonos és gyermektelen szülők szívesebben, mint az Assistance Publique-hez. Gondolja csak meg, hogy micsoda zsarolási lehetőségeknek nyit utat, ha a természetes szülő tudja, hogy hol keresse a gyermekét. A gyermeknek is jobb kérem, ha a fogadott szüleit tekinti az egyedülállóknak és nem kell, hogy töprengjen élete kettősége felett. Még aztán a mi kuncsaftjaink azért aйдцznak, hogy az a gyermek egészen az övék legyen és hogy teljesen elfelejthessék, hogy nem az ő édes gyermekük.

— Kételkedem benne — jegyeztem meg — hogy ezt valaha el lehetne felejteni.

— Mert nem ismeri az asszonyokat, uram, — felelte a kisasszony.

Az elhagyott gyermekek raktára

Időközben azonban a jöleltesült anya kitöltötte a második ívet is, amelyre már sokkal többet kell írnia és megmutatta nekem, hogy jól van-e. Azon ezt olvastam:

„Családi örökbefogadási osztály. — Bizalmas értesítés az örökbefogadható gyermekéről. A gyermek neve és keresztnéve: „Bernard Mario” — Született: „Párizsban (Szajna megye) 1936 ekkor és ekkor.” — Családi állapota törvényes, elismert, nem elismert, árva): „Nem elismert”. — Egyháza: „r. kat.” — Anyja neve és keresztnéve: „Bernard Louise, Camille, született 1910 március 18-án”. — Hivatása: „háztartási alkalmazott”, jelen lakása (itt egy kis hotel neve állott, melyet nem írok ide).

Aztán még sok kérdés és felelet következett, amiből meg lehetett tudni, hogy a gyermek egyéb hozzátartozóiról az anya nem akar referenciát adni, hogy a gyermek szőke, kékeszemű, 8 kilogrammot és 400 grammot nyom, eddig anyjánál lakott, egészségi állapota kielégítő — és végül meg egy továt „Cause de l'abandon” (az elhagyás oka). Oda azt írta az anya válaszul: „Nyom-

bol magához vesz, arra az esetre, ha az adoptálás nem realizáltnék, vagy az illetőnek később nem állana módjában a gyermekről gondoskodnia, biztosítékul köteles letenni, persze kamatozásra, az ugyancsak állami „Caisse de Dépôts et Consignations”-nál egy biztosítási összeget a gyermek számára, amely nem lehet 5000 franknál kevesebb. Teljesség kedvéért ideírom, hogy a francia állam, mely minimálisan 5000 frankot követel egy gyermekélet biztosítására, az inséges édesanyának, ha gyermekét megtartani óhajlja, ecélből havi 40—60 frankot ad legjobb esetben.

mor. Az apa elhagyott, helyemről elküldtek, azóta nem kaptam állást.”

És azután az anya, aki talán mégse volt olyan jöleltesült, még megkérdezte a kedves kisasszonyt, hogy innen hová fog kerülni az ő gyermek?

— Saint Cloud-ba — volt a válasz — a „pouponnière”-ünkbe, a gyermeklerakatba. Ott orvosi vizsgálatnak vetik alá, mert ezrei az irással még nem bizonyos, hogy el fogadják. Előbb orvosi bizonyítvány kell, hogy egészséges és hogy legalább 3 kilós. A leraktunk egy szép villa, nagy fehér termekkel, parkkal, bölcsőkkel, ápolónéikkel: ott fogja várni a maga gyermeke más hasonló kisgyermekkel együtt, hogy értejöjjenek a gazdag mamák, akik örökbe akarják majd fogadni őt.

És én ott is voltam, abban a saintcloud-i szép villában és láttam a gyermekeket, akik mind tiszták, mind egészségesek — és mind szomorúak. Láttam olyat, aki három éves volt és még nem tudott járni, mert járni soha nem tanították, hisz sokkal kényelmesebb, ha a gyermek a lezárt székében mozdulatlanul ül. Láttam olyat is, akinek játékot hozott a presumptív mama, de ő nem tudta, hogy mit kezdjen vele, mert senkisé meg tanította még játszani és ő még nem látott játékot soha. Láttam olyat is, akít már háromszor, négyyszer vittek el kísérletkép különböző mamajöleltek és mindig visszahozták őket megint, mert az ember ugyebár ki akarja próbálni előbb, amit drága pénzért megvásárol magának!

És láttam az örökbefogadókat magukat is, akik jönnek és mind nagyon követelőzők: a gyermek szép legyen és okos és gyengéd és terheltségnek ne legyen rajta nyoma. És láttam egy gyermekszéken a sarokban ülni egy kis degenerált monstrumot, aki két éves korára sem tudott egy szót sem beszélni, a hasa nagy volt, a koponyája hegyes és a fogai rosszak. Ez a szörnyű gyermek pedig hamar talált mamát. Egy csunya kisasszony vette meg, akinek ugyancsak hegyes volt a feje, a lába neki is görbe volt és a kislányt azért vette magához azonnal és tulajadó szeretettel, mert az egészen olyan volt, mint ő maga.

Mindezt láttam és nagyon lehangoltan távoztam a gyermekpiacról.

Benedek Fáyoly.

A modern leánynevelés

nélkülözhetetlen eszköze a leánylélek problémáival foglalkozó könyv. A világirodalom e téren gazdag termékeiből legkiválóbb sikerű, eléggé nem ajánlható művek:

Gerely Jolán: A MÜVELT LEANY,
emeikedett szellemű tanácsadó az élet és társadalmi érintkezés minden kérdésében, fiatal lányok számára nélkülözhetetlen. **Ara: 110 lei.**

Gerely Jolán: HIVATÁS VAGY ROBOT?
A munka értékelése a krisztusi világnézet szemszögéből. Felemelő, lelkesítő, sok gyakorlati tanácsot nyújtó. **110 lei.**

Gerely Jolán: ADD NEKEM A SZÍVEDET.
Serdülő lányoknak kincsetérő munka. A leány legnagyobb problémájáról, a férjhezmenésről szól, okos, finom hangon, lebilincselően érdekes módon. **Ara: 110 lei.**

Gerely Jolán: KI VAGYOK?
A szüzváriás leánylélek kialakítására páratlan eszköz e könyv. A modern leánylélek minden problémáját lepergető színes, eleven képekben s felemelő válmennyit a szüzváriás eszme magaslatára. **Ara: 120 lei.**

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

A polgári bíróság is teljes elégtételt adott Hirschler József apátkanonok pápai prelátusnak

A cluji ügyészség alaptalanoknak nyilvánította a főpap ellen emelt vádakat. Maga a följelentő is nyilvánosság előtt kért bocsánatot

Clujról jelentik: Az itteni római katolikus egyházközség volt plébánosa s kerületi főesperese, dr. Hirschler József pápai prelátus, apátkanonok ellen a múlt esztendő folyamán feltűnő hajszá indult. Ennek a hajszának kezdő jelensége abból állott, hogy dr. Klumák István ügyvéd, a cluji római katolikus egyházközség tagja a helybeli királyi ügyészségnél feljelentést adott be dr. Nemes Ferenc egyházközségi volt főgondnok és dr. Hirschler József plébános ellen. A feljelentés arról szólt, hogy az egyházközség által 1927-ben fölvevett 600.000 holland forint összegű kölcsönt az egyházközség vezetői meg nem engedett módon használták föl, s hogy Hirschler prelátus ezt a vétkes kezelést a felügyelet és ellenőrzés hiányával elősegítette.

Ebből a följelentésből mellékként hajtott ki az a másik följelentés, amit dr. Fersigan Romulus ügyvéd, mint az egyházközség állami zárgondnoka tett Hirschler prelátus ellen a hadbírósnál. A Fersigan-féle följelentés államellenes magatartással vádolta a prelátust, s e vádhoz a Klumák-féle följelentés gyanúsításait is fölhasználta. Mint a Magyar Lapok szeptember 24-ik száma már közölte, a hadbírósnak vezető ügyésze, Negulescu őrnagy a Fersigan-féle följelentés állításait részletesen kivizsgálta, azokat mind alaptalanoknak találta, s 108. szám alatti végzéssel a Hirschler prelátus elleni vádat elejtette és a bűnvádi eljárást megszüntette. Ez történt szeptember 17-én.

Most a Hirschler prelátus elleni hajszá főszórában is elkövetkezett az igazságszótó lecsapolás. A Klumák-féle följelentés ügyében a cluji törvényszék ügyészsége elrendelte a vizsgálatot, s dr. Breban Emil vizsgálóbíró azt hónapokig tartó munkával végre is hajtotta. Több tanút kihallgatott, okmányokat, iratokat átnézett, s a vád minden állítását szigorú tárgyilagossággal átvizsgálta. Az összegyűlt vizsgálati anyag alapján szeptember 27-én

dr. Breban Emil vizsgálóbíró a bűnvádi eljárás megszüntetésére tett javaslatot az ügyészségnél, miután megállapította, hogy a följelentés teljesen alaptalan. Az ügyészség attanulmányozta az előterjesztett vizsgálati anyagot, s október 2-án 613. szám alatt határozatot hozott, amelyben a dr. Hirschler József pápai prelátus ellen emelt vádakat alaptalanoknak nyilvánította, az ellene indított bűnvádi eljárást véglegesen megszüntette.

Ezzel tehát dr. Hirschler József prelátusnak a hadbírósnál a polgári bíróság is megadta az igaztalan meghurcolásokkal szem-

Dr. Klumák István levele, melyben beismeri, hogy vádjai alaptalanok voltak

Méltóságos és főtisztelendő
Dr. Hirschler József p. prelátus
urnak

HELYBEN

Lelekiismereti kotelességemnek érzem, hogy ma, midőn minden hatóságtól elégtételt kapott a meghurcoltatásokról, melyekben évek óta része volt, a magam részéről is elégtételt szolgáltatassak Méltóságodnak azokért a kellemetlenségekért, amelyeknek okozója — közvetve, vagy közvetlenül — én voltam.

Vannak az életben olyan helyzetek, amelyeknél önvédelmeben az egyén oly eszközök-höz kénytelen folyamodni, amelyekre rendes körülmények között még csak nem is gondolna. Az egyházközséggel és Méltóságoddal szemben fennálló vitás ügyeinkben az egyházközség és Méltóságod nevében eljáró egyének magatartása elzárt minden békés utat, nem maradván más, csak a polgári perek és büntető ügyek útja. Kénytelen voltam feljelentést tenni dr. Nemes Ferenc volt főgondnok ellen, aki

ben a legteljesebb elégtételt. A főpap hívei jól eső örömmel fogadták a hivatalos igazságszolgáltatásnak ezt a döntését, mert ezek a hívők dr. Hirschler prelátus nagyszabású egyéniségét ismerve, kezdet óta tudták, hogy az ellene emelt vádak öhozza nem ferhetnek. Az igazság fényes kiderülése még azzal is fokozódott, hogy maga a följelentő is belátta tévedését, s hírlapi közlésre szánt nyilatkozatban a nyilvánosság előtt kért bocsánatot megtévedéseért.

Szép emberi bizonyosság ez, amelyet a következőkben mi is közlünk a nyilvánossággal.

jaimra alapithatta.

A magam részéről utólag meggyőződtem arról, hogy Méltóságodat mulasztás sem terheli azokban az ügyekben, melyek az ügyészség elé kerültek. Azt pedig sohasem állítottam és nem is állítom, hogy Méltóságod az egyházközségnél történt szabálytalanságokból személyes hasznot húzott volna. Tudom, hogy sok nehéz órát okoztam Méltóságodnak, mint ahogy én is nehéz időköt éltem át annak a rágalmakra alapított hajszának közepette, melyet Méltóságod nevében és azzal visszaélve, indítottak ellenem, éppen azok, akiknek legkevesebb erkölcsi alapjuk és létjogosultságuk van közéletünkben szerepet vinni.

Azzal az őszinte tisztelettel és szeretettel gondolok Méltóságodra, amellyel a hívő tartozik a tiszta lelkiületű egyházfőnek, a fiatalember a puritán idősnek. És attól a megbánástól áthatva írom ezeket a sorokat, melyet a sok megpróbáltatáson átment érez aziránt, akinek — ha jószándékkal is — de igaztalanul okozott annyi keserűséget.

A magam részéről őszinte sajnálattal örökre lezártam ezt az ügyet és kérem Méltóságodat is, hogy bocsássa meg nekem mindazt, amit okoztam és amiről úgy hitte, hogy én okoztam.

Fogadja Méltóságod őszinte nagyrabecsúlásom és tiszteletem kifejezését, igaz híve:

Dr. Klumák István.

Ismét mondjuk, hogy szép emberi bizonyosság ez a levél. Keresztény erő és erkölcs van benne, mely a hibát és tévedést belátva, el tudja határozni magát a nyilvános gyónásra is és az őszinte megbánásra. Ez a megnyilvánulás még fénylőbbé és még tisztábbá láthatóvá teszi a méltatlanul meghurcolt Hirschler prelátus igazságát.

Dim, a legboldogabb ember

Irtja: Megyery Ella

Rodi (Rhodos), október hó.
Órákig el tudom nézni a hajókat a rhodosi kikötőben.

Nem a nagy luxusgőzösöket, amelyek Triesz és Egyiptom közt járnak s éppen hogy egy-két órát pihennek a középkori várfalakkal körülvárt öbölben, mialatt foglyaikat rabszállító kocsi emlékeztető autócaron körülhurcolja egy aranyapokás börtönőr s bőmből basszus hangon kérlelhetetlen kijelentéseket vág a fejközhöz. Az emberek némán, ijedten búznak össze, arcukon csodálatt, tisztelet vagy mindenre elszánt közöny, csak az ör biztos, hangos, fölényes s úgy mutogatja Rhodost, mint mikor a vőlyásgyermek előtt csörgőt ráznak.

Nem, nem ezeket az úszó hotelpalotákat gondolom, hanem a vásott kötélzetű, kivénhedt halászbánkákat, zöldre, kékre, vörösre mázolt vitorlásokat, amelyek hetekig s eltanyáznak itt, minden látható cél nélkül... és semmiféle zászló se jelzi rajtuk, honnan jöttek, mit visznek, hová valók?

Minden hajó titok egy kicsit, szárazföldi ember számára, különös körülkerítettség, amelyet nem tud megérteni, de ez a sok rozszant vízijármű csupa területenkívüli kis világ, amint itt vesztegelnek egymás hegyén-hátán s a hétköznapi élet olyan nyíltan folydogál rajtuk, mintha most is kint imbolyognának a tengeren, saját külön menürendjük szerint, amelyet senki se ismer.

A hajósok nem sokat törődnek a sürgősforgással, mintha nem is az ő holnijukról lenne szó. Pipázni a mólóhoz dőlve, vagy ki se szállnak a bárkából, csak a korlát mögött pislognak bele a napba, mint akiknek semmi se fontos, semmi se sürgős. Annyi embertől látom már megjatszani ezt a pózt, mint legtöbb célt, amelyhez szerencsés pillanataimban magam is kezdek közeledni kissé, de őszintén és igazán először nekik kezdem elhinni, hogy az élet összes felesleges sallangjai lehullottak róluk. Rézszínűre aszalt arcuk olyan egyforma, mintha valamennyien egy családhoz tartoznának, de azért egymással se igen váltanak szót, legfeljebb áthiccintenek egymás felé, vagy barátságosan kiköpnék a pipa mellől, mint akik feltalálták az új jelbeszédet, amely épp oly könnyelmes, mint elegendő!

Bölcsességeket nem gyűzöm bámulni. Nem klasszikus életfilozófia az is például, hogy ezeken a hajókon, amelyek legnagyobb része görög, nyoma sincs asszonyképeknek, akár Odysseus korában, mintha a tengerrezzállás ma is csak a férfiak dolga lenne, asszonyé pedig a penelopéi otthonülés, várás, kitartás.

Igaz is, hiszen az ebéd magától is felrotyog a rozsdás kályhasó alatt, főznievalóért pedig csak meg kell méríteni a hálót: annyi a józsi, vörösbőrű apróhal a kikötőben is, mintha csak kimenne az ember a kertbe egy kis sóskát, salátát szedni. A menü ugyanis ugyanaz minden nap minden hajón, amint hogy olajban párolt zöldséges halnál otthon se eszik egyebet a szegény görög, mert az már ünnep, mikor egy kis birkamáj, birkaszív akad a nyusra.

Kézzel fonott sáskalicca rejlik még minden hajón, madár helyett teher egérrel vagy két-három jókora ticsókkal, ahogy a portugálok nál is láttam — s zöldlombkeretben egy-egy feketére kopott ikon, fára festett Mária-kép, a bizánci Madonnák nagy, büsz szemével, sápadt aranyszínű csillagok között... s azokkal a ceruzavékony, sárga viaszgyertyácskákkal, amelyek olyan misztikusan tudnak lobogni az órtódor kápolnák fölmajentől fojtó, fülledt sötétjében.

A kép alatt, csak úgy biackával berésze a puha, vedres fába nehézkes görög betűkkel a hajó neve, csupa ilyen klasszikus fogalom: Hébe, Centaurus, Páthia, Perikles, Hellas, Hy-mettos — s csak egyetlen a patétikus névsorban, amelynek közvetlensége csakugyan illik az üfölt-kopott írószághoz: Niki.

Nem, nem Niki, ahogy a többi után gondolni lehetne, hanem csak ilyen kedélyesen és kurtán: Niki.

Ez a Niki kedvencem az összes rhodosi hajósok között, mert ura és parancsolója Dim, legújabb barátom. Dim tulajdonképpen Dimitri s szent hittem, hogy a legboldogabb ember a világon. Ingtét csak azért nem vehetem magamra, mert ahogy látom, nincs is inge, csak valami sárga trikóféltje az olajoskétrányos kukoricánadrághoz. Testvérek közt is lehet jó hetvenes

amit szerényen csak így jelzett: már nem fiatal-ember. Tőri kicsit az olaszt s esténként el-diskurálgatunk, bár bevallhatom: az ismerkedés nem ment könnyen vele. Napokig annyiba se vett, mint egy szünyogot s most is nekem kell előre köszönnöm, ha azt akarom, hogy figyelmére méltasson. Barátságunk alapja az egyetlen bázis, amelyen önzetlen barátságot elképzelni tudok: hogy nem sejtünk egymásról semmit. Ő nem derített ki rólam semmit, én róla csak annyit, hogy két feleségét eltemette, leányait férjhez adta, örökségét elkockázta, szóval minden földi dolgát elvégezvén, ebben az életben, nyugodtan pipázhat, felelősség nélkül mindenért, ami még érheti. A szárazföldet

átálja és megveti s csak annyiban érdemestti itt-ott arra, hogy rátegye a lábát, amennyiben usot, a görögök erős rozspálinkáját, nem mérlik a tengeren.

Lehajjt egy-két pohárral, aztán visszaballag a hajóra, ahol minden békés, nyugodt és megszokott, míg a földön mindenféle új boldóságokat találnak ki folyton az emberek. Dim igen elítélőleg nyilatkozott a mai világról, kifejtve, hogy az ő sorsa biztosabb a királyokénál is, mert ki tudja, lesz-e mindig szükség királyokra? ... de hogy zöldséges hajókra mindig szükség lesz, ez biztos...

Köpiött egyet búcsúzóul, mint aki lezárta az eszmecsere s végigdől egy kötélcsomón, mintha egy másik csillagról nézné ezt a világot. Nem törődött többé velem se, két perc múlva aludt az árnyékaltan hőségben, félíg nyitott szájába úgy csurgatva bele a napot, mint sűrű, sárga mézet egy kifogyhatatlan forrásból...

Dim, a legboldogabb ember.

BUCURESTI LEVÉL

Bucuresti, okt. 8.

Ami a nemzeti parasztpártban mostanában történik, az már a tragikomikummal batáros.

A fővárosi lapok egyszerűen taktikai különbségnek nevezik az ellentéteket, amelyek a párt csoportjait egymástól elválasztják, de valójában homlokegyenest ellenkező neveltsegekben, felfogásokban s lelki beállítottságban, sőt a hivatalos pártprogramtól való több-kevesebb eltávolodásban kell keresni az okokat, amelyek minden intézőbizottsági, központi választmányi és elnöki tanácsülés előtt fenekestől felforgatják a kedélyeket a legerősebb ellenzéki pártban. Még szerencse, hogy a tanácsülések megnyitásától a határozati javaslatok elfogadtatásáig legalább annyira mindig sikerül lecsillapítani a belső háborgásokat Mihalache parasztdiplomáciájának, hogy a párt egységének létszáta valamennyire mégis megőrződik.

Maniu áll a hatalomrajtás lehetőségeit és az uralomtól elválasztó szakadékok áthidalásának módjait latolgató viták központjában. S egyre erősödik az irányzat az okiráltságbeli régi parasztpártiak között, amely követeli Maniu háttérbe helyezését, mert a szinfallak mögött folyton Sinaiát járó Costachescu volt miniszternek, a Maniu-ellenes mozgalom vezérének az az értesülése, — vagy talán csak meggyőződése, — hogy a párt a kormánykereknek közelébe se juthat addig, amíg a kegyvesztett Maniunak a pártban bármilyen vezető szerepe van.

A volt minisztereink ezzel szemben szívósan kitart meggyőződése mellett, — másrészt pedig a párt vezetősége nem mondhat le Maniu éharcosi minőségéről, már csak azért sem, mert Mihalache volt az, akinek Marinescu rendőrprefektussal keletkezett összetűzése Maniut jelenlegi politikai zsákutcájába belelovalta.

De bármennyire túlzottan szigorú és fellengősen eszményi, tehát a politikai életnek az adottságokhoz kötött talaján alkalmazhatatlan Maniu elgondolása, amely őt hol teljes remeteiségre, hol a pártja akcióitól való tartózkodásra, hol pedig egy-egy merészen bíráló s utóbb a párt vezetősége által magának nem vallott beszéd elmondására kényszeríti, — bármennyire politikátlannak is látszik ez a meggyőződés, mégis van valami megilletődést keltő abban az önfeláldozó szívósságban, amellyel Maniu ahhoz ragaszkodik.

Mélyen emlékeztünkben él az a jelenet, midőn Maniu, mint lemondott kormányelnök a miniszterelnökség palotájából, — talán örökre — távozott. Iratokkal felt akatáska volt a hóna alatt s arcára a böles államférfiu hideg nyugalmának kifejezését erőltette, pedig lelkeben a tervek, szándékok egész épületere omlott össze, mialatt a miniszterelnökségi kabinet előszobájában elhaladt az előtte mely tisztelettel meghajló és minden firkász-cinizmust igaz meghataltságba fojtó ujságírók előtt, akik szokásuk ellenére szinte aggódva kértek nyilatkozatot tőle.

Hilvallások vannak meggyőződés, — mondotta kurtán, nyomatékkal, visszafordulva

a kijáratból. — Meggyőződések, — ismételte s ajka körül a keserűség ráncra rándult és nék szemét az élet egészen nagy és egészen nehéz pillanatainak fájdalma futotta be.

S Maniu ma is ugyanazzal a nekikeserűdéssel, ugyanazzal az eltökéltséggel s a csalódásnak ugyanazzal a fájdalmával hisz felfogásában, mint a távozás, a bukás e tragikus pillanatában hitt. Mihalache már rég megalkudott, közeledett, politikai belátásra ébredt, — rég tágitott a kormány és az uralkodó közötti viszony pragmatikus elgondolására állított magatartásából. De Maniu egészen belekövesedett ebbe, úgyhogy hovatovább egyetlen krományzati programja ez. S itt az ő végzetes tévedése.

De szép és sok jellemi nagyságot mutató tévedés. Szoborrá merevült alak lett ő, a jellem és meggyőződés közszobrává; amelyre ma még sok felől a bálványozás áhítata tekint, de amely lassankint el kell hogy veszítse a kapcsolatait az élellet és el kell hogy veszítse követőit is, az itteni nemzeti parasztpárt elitjének megmaradt tagjait, akik némi lelki vívódásokkal, a siker iránti sorvasztó kétkedéssel, de ma még híven kitartanak mellette.

Meddig? Maniu úgy tesz, mintha őt ez egyáltalában nem is érdekelné többé. Mondja is: En elértem már a legmagasabb méltóságot, most már becsúgyam mi lehet?... S nem gondol arra, hogy akik az ő úszályába kapaszkodva szeretnének előbbre jutni, még nem értek el mindent, s hogy ezek lassankint el-elmaradoznak majd tőle, mihelyt teljes bizonyossággal látják, hogy az úszály egy tehetetlen közszoborról hull alá...

S a kedvüket, hatalomváró türelmüket veszítették elmaradása az egész nemzeti parasztpárt vesztesége is, amely ha nem is vállal közösséget Maniu akcióival s ha legutóbb rá is tudta bírni az egykori vezért, hogy néma közkatonaként hordozza meggyőződését, nem mondhat le a Maniu név cégéréből s ezzel végzetesen saját sorsává is tette a Maniu sorsát.

Ehhez képest a Lupu-ügy, amely szintén morzsolja a nemzeti parasztpárt erejét — elenyészően csekély fontosságu, annak ellenére, hogy ez nagy támadó felületet nyújt a szélső jobboldali nemzeties alakulatok számára s elég kig csatornát, amelyen egykori nemzeti parasztpárti hívek tömegesen szívódnak át Vajda és Goga szervezeteibe.

Mert a tulzott demokrácia vádját könnyebben elviselheti egy párt, mint azt a tudatot, hogy hatalomra-hívásnak komoly és alig elhárítható akadálya van.

Mindez pedig számunkra, kisebbségiekre, egyáltalában nem lehet közömbös. Tulsokat, igaz, nem várhatunk semmiféle román politikai párttól. De a nemzeti parasztpárti kormányzat emlékei s a most előretörő szélsőséges jobboldali alakulatok programjai mégis azt az érzést keltik bennünk, hogy valamennyi kormányképes párt között mégis csak a nemzeti parasztpárttól várhatunk hatalomrajtása esetén a legtöbb megértést, a legtöbb méltányosságot, a legtöbb türelmet.

Jávör Béla.

HIREK

Központi szerkesztőség, Kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belül: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 let.
Magyarországon: Egész évre 30 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszlevegős magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Szombaton szárazabb idő, már napsütés és esetleg felmelegedés is várható. Sok helyen éjjeli fagyvesztély.

PACELLI BIBORNOK ÁLLAMTITKÁR AMERIKÁBAN. Newyorkból jelentik: *Pacelli* biboros államtitkár Newyorkba érkezett. Partizánállásakor kijelentette, hogy amerikai utja szigorúan magánjellegű. Egyes lapok mégis azt hiszik, hogy *Pacelli* utjának célja a Szent-szék és Egyesült Államok közötti diplomáciai viszony létesítésének megbeszélése.

Zürichi záirat. Párizs 20.27, London 21.26 egyenlő, Newyork 434, Brüsszel 73.10, Milánó 22.85, Madrid —, Amszterdam 231, Berlin 174, Bécs — schilling 71, Szofia —, Prága —, Varsó 81.50, Belgrad 10.00, Budapest —, Bucuresti 325.

A NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZA-ARFOLYAMAI. A nyugati devizák leértékelése óta a Nemzeti Bank kedden határozta meg először az egyes nyugati devizák hivatalos árfolyamait. Eszerint a francia frank árfolyama vételnél 458 lei, elhöz járul a 33 százalékos telár, tehát végeredményben 6.21 az árfolyama. Eladásnál a francia frank árfolyama 6.55. A svájci frank a 38 százalékos hollárral együtt vételnél 31.18, eladásnál 32.77. A hollandi forintot a Nemzeti Bank 75.88-al adja el.

Katolikus lelkészek értekezlete Aradon. Csütörtökön délelőtt az egyházkerületi római katolikus lelkészek szokásos őszi értekezletüket tartották meg Aradul Nou-n. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes mise volt az aradul noui templomban, amely után a plébánián lekipasztori kérdéseket tárgyaltak meg. Az értekezleten Lengyel István rovini esperes-plébános elnököt. Az aradi minorita-rend képviselőiben Lakatos Ottó dr. plébános-házfőnök, Sissmann Gedeon s Pongrác Gellért lelkészek jelentek meg, de kivülük az aradul-noui, zadariaci, gal, olgovati plébániák képviselői voltak itt. Távollmaradásukat a rossz idő miatt kimentették a turnai, nádlaci és perugul micsi lelkészek.

MÁRIA KIRALYNE ÖSSZES MŰVEI — NÉMETÜL. Bucuresti tudósítónk jelenti: Egy bécsi könyvkiadó cég Ofelése Maria királyné összes munkáit kiadja közelebből német nyelven. Az eddig csak angol nyelven megjelent munkákat Flora Münch kiváló osztrák író fordítja németre.

Szigorúan ellenőrzik a falvakba érkező idegeneket. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumot rendkívül mértékben érdeklik a politikai háttérű rendelkezések. Emiatt újabb intézkedések váltak szükségessé és a hadügyminisztérium elrendelte, hogy a falvakba érkező idegen személyeket a legerélyesebben ellenőrizték és különösen választási propagandabeszédek alkalmazásával teljesítsen ellenőrzést a megerősített csendőrség. A stilita vidékeken, Dobrogeaban s Basarabiaban a legszigorúbban ellenőrzik az idegeneket.

VÁMEMELÉSRE KÉSZÜL A KORMÁNY. Bucurestiből jelentik: Pénzügyi körökben úgy tudják, hogy a kormány bizonyos vámtételek felemelésére készül. Miután a vámoikat csak új törvény megszavazása esetén lehet felemelni, az erre vonatkozó javaslatot a parlament új ülészaka alkalmával fogják beterjeszteni.

HALÁLOZÁS. Budapestről jelentik: *Kassanyi Imre* nyug. tábornok, volt városparancsnok meghalt.

AZ ANGOL VOLT LÉGÜGYI MINISZTER ROMÁNIÁBAN. Londonból jelentik: *Lord Londonderry*, volt légügyminiszter csütörtök este repülőgépen Budapestre indult, ahonnan Romániába utazik. Magyarországon és Németországon át tér vissza Londonba *Londonderry* kijelentette, hogy háromhónapos utazása szigorúan magánjellegű.

Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény október 15-ig Iasi-ba, a „Moldovai Hónap”-ra. Iasi-ból jelentik: Racovitz, Iasi-i polgármester kezdeményezésére nyílt meg a II. Károly király parkban a „Moldovai Hónap” kiállítása, ahol bemutatásra kerül mindaz, amit Moldova, de különösképpen Iasi produkál. A vásárnak és kiállításnak nagy a sikere, egyrészt a gyönyörű látványok miatt, másrészt pedig az 50 százalékos vasuti kedvezmény miatt, amelyet október 15-ig vehetnek igénybe a látogatók. Ez a kiállítás kitűnő alkalom arra, hogy az ország lakossága megismerje a román kulturának ezt a várát, a történelmi Iasit, amelynek szobrai és intézményei megérdemlik azt, hogy mindenki megismerkedjen velük. A városi hatóságok minden intézkedést megtettek, hogy a vendégek kényelmes és olcsó lakáshoz és ellátáshoz jussanak és minden vendég megismerkedhessen azokkal az értékekkel, amelyet Iasi nyújt. Egy Iasi-i látogatás örök emlék marad és senki sem fogja elfelejteni a Iasiak vendégszeretétét.

* **Hogy elkerülhesse, vagy megszüntethesse** az izületi, csúsz, hűdési, hólyag, reumatikus, stb. bántalmakat, minden este vegyen be egy kis kanál Urodonalt egy pohár vízben. Hála azoknak a tisztító erővel bíró alkatrészeknek, amelyek az Urodonal is rendelkezik, a szervezetet az Urodonal felhívítja és szabályozza pontos működését. Az Urodonal nemcsak gyógyítja, hanem meg is előzi a húgysavas képződéseket. Aki Urodonalt szed, az egészséges lesz.

MAGYAROK TELEPEDEK LE ABESZ-SZIVLÁBAN. Massauból jelentik: *Adua* közelében magyar farmtelep létesült. A már régebbi idő óta Amerikában élő 18 magyar család külön telepet létesített, amelynek bírja egy volt budapesti főnyaképsé.

Oktober 31-ig meghosszabbították a szállodások és a háztulajdonosok bejelentési kötelezettségét. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy a háztulajdonosok, szállodások és egyéb adóalanyok nem terjesztették be még a kötelező bejelentéseket és ezért a bejelentési határidőt október 31-ig meghosszabbította. A felvett kihágási jegyzőkönyveket megsemmisítették azzal a feltétellel, hogy a lakók jegyzékét október végéig be fogják nyújtani. A már kivetett és behajtott pénzbüntetéseket pedig visszaadják az illetőknek. Ezzel szemben november elsejétől kezdve semmi fele halasztást nem engedélyeznek.

Jogvédő irodát, segélyalapot létesít a tg.-muresi Magyar Párt

Még ez évben tisztújító közgyűlést tartanak

Targu-Mures. Saját tud. A Magyar Párt intézőbizottsága szerdán este 6 órakor ülést tartott. Dr. Sebess Jenő elnök bejelentette, hogy a cluj-i közigazgatási bíróság elutasította a város magyar polgárságának nevében a kulturpalota elajándékozása miatt eladott fellebbezést és hogy a további fellebbezés megtételére dr. Asztalos Sándor cluj-i ügyvédet kérték fel. Ezután dr. Lakatos Sándor az adósérelmeket tette szóvá és javasolta a jogsegély iroda felállítását. Elmondotta Lakatos, hogy nap-nap után lefoglalják és elviszik a köztartozások behajtásáról szóló törvény 26 szakaszának rendelkezése ellenére az adózó személyes használatára szolgáló tárgyakat, fehérműt, felsőruhát, sőt a kenyerkereső szerzőmunkát is. Javasolta, hogy a törvénytelenséget eljáró adóosztály feljebbvitelét tegye meg azonnal a jogvédő iroda. *Bustya Béla*, a Magyar Iparos Egyesület elnöke bejelentette, hogy az összes tg.-muresi ipartársulatok írásba foglalt kollektív panaszukat a prefektusnak átadják és a pénzügyminiszternek megküldik. Kéri, hogy csatlakozzék beadványukhoz a Magyar Párt is. Dr. Lakatos Sándor pénzalap létesítését is javasolta, abból a célból, hogy a szorult anyagi helyzetbe kerülő iparost vagy polgárt árvérezés esetén gyorssegélyben részesítsék. Az intézőbizottság a javaslatokat magáévá tette.

Bustya Béla, dr. Joás Andor, dr. Fekete Gyula, dr. Szilágyi Olivér és még többen tisztújító közgyűlés összehívását kérték, mert az intézőbizottság és az elnökség megbízatása lejárt. Dr. Sebess Jenő elnök kijelentette, hogy sürdösen összehívja az elnöki tanácsot és rendkívüli intézőbizottsági ülést elő viszi a tisztújítás kérdését, hogy még ez évben megtarthassák a tisztújító közgyűlést. Ebben megvitatják egy a felszólalók, mint az intézőbizottság tagjai

Négy évig építik a román-jugoszláv dunai hidat. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a minisztertanács felhatalmazta *Franasovici* közlekedésügyi minisztert a dunai hídgyermény aláírására. A megegyezés értelmében Románia és Jugoszlávia közösen viselik a hídépítés költségeit, ami 300 millió leit tesz ki. Az új hid Turu-Severint és Kladovat köti össze. A hídépítéssel kapcsolatban új vasutvonal is kiépül, amely egy stratégiai, mint gazdasági szempontból rendkívüli fontossága. A hidon keresztül egyenes és gyors összeköttetés nyílik majd a Balkán és az Adriai tenger felé. Az építkezési munkálatokat 1937 tavaszán kezdik meg és négy év alatt fejezik be.

A GÖRÖG KOMMUNISTÁK VEZÉRÉT SZÁMÜZETÉSRE ÍTELTEK. Athénből jelentik: A bíróság 4 és fél évi fogházra és 2 évi száműzetésre ítélte *Zahariade* görög kommunista vezetőt. *Mihalides*, a kommunista párt főpénztárosát 4 évi és 4 havi fogházra és 2 évi száműzetésre, további három vádlottat 4—4 évi fogházra és 2—2 évi száműzetésre ítélte a bíróság.

Le szállította a Semmitőszék az államvallás elleni izgatásért kirótt tízezer lei bírságot. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az 1930. évi népszámlálás alkalmával a Ditrău községben levő, mintegy harminc görög katolikus család *Szöcs* István odaváló lakos biztatására római katolikus vallásuaknak és magyar nemzetiségűeknek vallották magukat. Ezért *Szöcsöt* 1933-ban tízezer lei pénzbüntetésre ítélték el államvallás elleni izgatás és lázításért. *Szöcs* fellebbezett azzal, hogy nagykoru, azt a vallást követi, amelyet akar és a római katolikus vallásra való áttérését *Lascu* jegyzőnek jelentette is, viszont magyarnak tartotta és tartja ma is magát. A Semmitőszékhez került az ügy, amely a tízezer lei pénzbírságot kétezer leire szállította le. *Szöcs* a pénzbüntetést most államkötvénnyel is megfizetheti.

GOLYOZÁPOR A KARMELEK-HEGY LEJTŐJÉRŐL. Jeruzsálemről jelentik: A Karmelek-hegy lejtőjén csütörtökön mintegy 200 arab harcoss lesből golyózáport zúdított egy angol csapatra. Az angolok a tüzelést viszonzták. A harc késő estig tartott, anélkül, hogy az angolok felfedezhették volna az arabok rejtékhelyét. Végül is kénytelenek voltak visszavonulni. Mint Londonból jelentik, a munkáspárt csütörtöki értekezletén nagy többséggel javaslatot fogadtak el, mely szerint Palesztinát a béke érdekében nemzetközi ellenőrzés alá kell helyezni.

Tíznap elzárásra ítélték a Romániába szökött abesszin századost. Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy a constantai hatóságok letartóztattak egy volt abesszin századost, aki Bulgáriából szökött át utlevél nélkül az országba. *Juda Jachiva* Murat százados ügyében csütörtökön hozott ítéletet a constancai hadbíróóság. Az abesszin katonatiszt angol nyelven adata, hogy *Adisz Abeba* elfoglalása után megszökött és egyelőre előbb Törökországba, majd onnan Bulgáriába ment. Az volt a szándéka, hogy Genfba, vagy Londonba megy és ott újból felajánlja szolgálatait egykori urának. A hadbíróóság az enyhítő körülményekre való tekintettel tíznap fogházra ítélte az abesszin katonatisztet. Az újságírók megkérdezték, hogy mit szándékozik tenni kiszabadulása után, amire elkeseredetten jelentette ki, hogy nincsenek terveik és egyáltalában nem tudja, hogy mit csináljon.

PARAGUAYBAN A KOMMUNISTÁKAT TÖRVÉNYEN KIVÜLIEKNEK JELENTETTÉK KI. Buenos Ayresből jelentik: A paraguayi kormány szigorú intézkedéseket léptetett életbe a kommunizmus ellen. *Paraguayban a kommunistákat törvényen kívülieknek jelentették ki és a bíróságokat felhatalmazták, hogy a kommunisták ellen statáriális eljárást indítsanak. A paraguay kormány elhatározta ezenkívül, hogy valamennyi délamerikai államot felszólít a kommunizmus elleni közös harc megindítására.*

Egy negyedikes megbukott diák a királyhoz fordult tanára elleni panaszával. Bucuresti. Saját tud. *Ciucu Alexandru* slatinai diák egy tárgyból elbukott a kísérettségén. Üldözöttnek érezte magát, felfolyamodással élt a királyhoz és igazságot kért. Az uralkodó figyelembe vette a kérelmet és vizsgálatot rendelt el. Új felvételre bocsátották a gyereket, amelyen órákon át kérdések az igazgató jelenlétében, jegyzőkönyvbe véve a kérdéseket és feleleteket. A kisdiák pompásan megfelelt: 9-est kapott a kérdéses tárgyból s beiratkozhatott az ötödikbe. A tanár azonban, akit a diák üldözöttjének tekintett, konferenciát hívott össze, amely a *Dimineata* tudósítása szerint — azzal az indoklással, hogy a növendék felfolyamodással élt, egy évre kizárással büntette *Ciucu Alexandrut*, megvonva tőle a magánvizsgázás jogát is.

MINDENKI HASZNÁLJA!

Franciaországban, Angliában, Romániában ép-pugy, mint Kanadában vagy még távolabbi országokban is, mindenütt csak dicséretét fogja hallani az Urodonal páratlan jótéteményeinek.

A városokban és falvakban egyaránt, mindenütt találni fog betegeket, akik eme csodálatos gyógyszer intenzív használatára révén megszabadultak köszvény, reuma, vese és hólyagkövek okozta borzalmas szenvedéseiktől.

Ha azt akarjuk, hogy a köszvényes bántalmak gyógykezelése valóban eredményes és emellett kíméletes legyen, gondoskodnunk kell arról, hogy az a kezelés átlassa a testnek összes szöveteit és nedveit és hogy elérje az ízületek legtávolabbi eső pontjait is. Nem elegendő, ha a vérkeringésből egyszerűen csak eltávolítjuk, illetve a vizelet útján kiválasztjuk azokat a „romlott nedveket”, amelyek hűgysav és hűgysavas nátrium formájában elváltakoztatják a vér rendszerét. Szükséges, hogy ezen kívül feloldjuk azokat a hűgysav lerakódásokat is, amelyek burkolat formájában lerakódnak, a szövetekre, kergeket képeznek az ízületi szalagok mentén és a porcok, homokszzerű lerakódásokat formálnak és ezzel megakadályozzák a végtag ízületek szabad mozgását. Erre a feloldó hatásra egyedül az Urodonal képes. Ily különleges erőteljes hatással csak az Urodonal rendelkezik; ami egyébiránt világsikerének magyarázata is.

Professor G. LEGEROT

Az algériai természettudományi főiskola volt élettani tanára.

AZ URODONAL

nélkülözhetetlen a köszvény gyógyításánál.

CHATELAIN-GYÁRTMÁNY
Használja teljes bizalommal

Kapható gyógyszerárakban
és DROGÉRIÁKBAN

Vásárló jegyeket hamisított az iskolaszolga. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Kolozsi Antal, a helybeli Petru Rareş liceum szolgálója, takarítás közben megszerezte az iskola hivatalos bélyegzőjét és több vásárlási megrendelési jegyet hamisított azokat a különböző üzletekben beváltotta. Amikor a kereskedők benyújtották a szabályszerű számlákat, kiderült az iskolaszolga hamisítása és hogy az árukat magának tartotta meg. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével három hónapi elzárásra ítélte a hűlen iskolaszolgát.

TIFUSZ- ÉS SKARLÁTJÁRVÁNY ORADEÁN. Saját tud. Az utóbbi időben Oradeán veszedelmesen elszaporodtak a járványos megbetegedések. A városi tisztiorvosi hivattól nyert értesülésünk szerint Oradeán jelenleg 65 járványos megbetegedést tartanak nyilván. A 65 beteg közül 5 diftériában, 12 tifuszban, 45 skarlátban és 3 gyermekparalízisben szenved. A skarlát-megbetegedések száma nem lépi túl a múlt év októberi létszámot, míg a diftériás megbetegedések egyenesen csökkentek, ami jórészt annak tudható be, hogy ez év nyarán 2000 oradeai gyermeket oltottak be diftéria elleni oltásokkal. A szérumot a bucuresti Cantacuzino-intézet bocsátotta a város rendelkezésére és minden gyermeket három ízben láttak el védőoltásokkal. A tisztiorvosi hivatal statisztikájára arról tanuskodik, hogy míg 1935 október 8-ig 91-re rugott a diftériás betegek száma, ez év október 8-ig mindössze 54 beteget jelentettek be. A fertőző betegségek tehát nagy általánosságban a tavalyi létszámhoz képest csökkentek és így aggodalomra semmi ok nincs.

Hamis tanúzásra való felpuításért kéthónapi fogháza ítélték egy községi jegyzőt. Satu-Mare-ről jelentik: Imre András földműves Tureanu-Marmorstein Simon községi jegyzőhöz elszegődött gazdasági cselédnek. Szerződést kötöttek, amit Tiu Ioan földműves, mint tanu írt alá. Később a gazda és a szolga között elszámolási különbség merült fel, amit perre vittek. A tárgyalásra beidéztek Tiu Ioant is, aki azt vallotta, hogy a szerződésben foglaltakról valamint a jegyző és Imre András között lefolyt tárgyalásokról semmit sem tud, mivel azok magyar nyelven beszéltek, amit ő nem ért. Imre András kérelmét Tiu vallomása alapján elutasították. A kismimizett szolgálóegény erre hamis tanúzásért feljelentette Tiu Ioant, míg Tureanu-Marmorstein Simont hamis tanúzásra való felpuítás miatt szintén perbe fogta az ügyészség. A törvényszék erre mindkettőjüket fejenként két-két hónapi fogháza és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte. A főtárgyaláson ugyanis bebizonyosodott, hogy Tiu tud magyarul és a hamis tanúzásra Tureanu-Marmorstein Simon jegyző bujtatta fel. Mindkét vádlott fellebbezett.

Negyven hivatalos órát kell tartani hetenként az oradeai városházán. (Oradea.) Csütörtökön délelőtti rendelet érkezett a belügyminisztériumból Oradea polgármesteréhez, hogy a városházán ezután egy héten 40 hivatalos órát kell tartani. Ezzel kapcsolatban a csütörtöki tanácsülés után megállapították a hivatalos órákat, amely szerint a városházán a hivatalos órák délelőtti fél nyolctól egy óráig tartanak. Hétfőn és az ünnepekét követő napokon délelőtti nincs hivatalos óra, csak délután három órától hétfig, kedden és pénteken délután pedig fél négytől hét óráig. Az új hivatalos órák hétfőn lépnek életbe. Ugyancsak a jövő héttől kezdve, a városi tanácsüléseket kedden és csütörtökön délután tartják.

* A szívburok, a szívbillentyűk és a szívmok megbetegedéseinek kezelésénél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz fontos segédeszköz, mely reggel felkeléskor egy kis pohárral bevéve a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt minden megerőltetés okozása nélkül igen könnyen levezeti. Az orvosok ajánlják.

MEGHALT TEVFIK PASA. Istambulból jelenik: *Tevfik* pasa 95 éves korában meghalt. Vele a régi Törökország egyik legkimagaslóbb alakja szállt sírba.

Fegyveres banditák kifosztották az országuton az utasokat. Baia-Mare mellett kedden hajnalban alarcos banditák rablóátadást követtek el Poiana Blenchi környékén a bábai szorosnál. Négy utonálló baltákkal felfegyverkezve megbujt az országut mellett cserjésben s zsákmányra várakozott. Csakhamar feltűnt az országut kanyarulatában egy áruval megrakott szekér, amelyen Weintraub malmos lisztet szállított. A szekeren a malmoson kívül egy kocsis is ült. Mielőtt a banditák rejtekhelyéhez ért a lisztes szekér, az utonállók a lovak elé szaladtak s megállást parancsoltak. A szekér megállt. Szerencsére Weintraub malmos nem vesztette el bátorságát, hanem előrántotta revolverét és az utonállók közé lött. Erre a banditák visszaszaladtak a bokrok mögé s onnan kezdtek tüzelni a szekérre. Weintraub malmos és a kocsis a lisztes zsákok mögé bujtak. Körülbelül tíz percig tartott a tűzharc, amikor a távolban végre feltűnt egy gépkocsi s erre a rablók visszahúzódtak az erdőbe. Weintraub megmenekült a rablótól. Amint később kiderült, az utonállók jól szimatoltak, mert a malmos zsebében kétszáz ezer lei készpénz volt. Valószínűnek tartják, hogy a rablók előre tudták, hogy a malmos ebben az időpontban fog áthaladni az országutnak ezen a pontján s tudták a nála levő pénzről is. Csakhamar az előbbi küzdőtér színhelyére érkezett a beceleani butorszállító gépkocsi, amelyen Kiss Péter gépkocsison kívül Bálint Imre és Bálint János gazdák foglaltak helyet. A banditák, amint a gépkocsi eléjük érkezett, megállásra kényszerítették s revolvert szegezve a gépkocsisra, Kiss és a Bálint-testvéreket leszállították. Először az utasik zsebeit kutatták ki és mintegy huszonezer lei készpénzt, százezer lei értékű értékpapírt, egy aranyórát láncsal, két gyűrűt és egy irattáskát kismányoltak. Nemsokkal ezután néhány értékes butor-darabot is leszedtek a gépkocsiról. Majd leoldották a butorok átkötésére használt köteleket, a gépkocsi három utasát az utazási fákhoz kötötték, őkmaguk pedig Gálga irányában elmenekültek. Körülbelül három óra hosszat voltak a fához kötözve, míg végre egy Tura Nicolae nevezetű gazdálkodó, aki szekerevel haladt arra, megszabadította őket szorongatott helyzetükből. A környéki csendőrsőök széleskörű intézkedést tettek a banditák üldözésére. A rablók valószínűleg Dej felé vették útjukat.

A VILLAMOSBÓL KIUGRÓ RENDŐR LÁBÁT LEVÁGTÁK A KERÉKEK. (Oradea.) Csütörtök este a Piata Unirii-n, a Sas-palota mellett *Dajkov* János 35 éves közrendőr az Alexandri utca felől teljes sebességgel jövő villamoskocsi első ajtajából kiugrott. A szerencsétlen ember a hátsó kerékek alá került s egyik lábát a villamos többi levágta. A villamos vezetője észre sem vehette a szerencsétlenséget, mert nem látta a rendőr kiugrását a kocsiból. A járókelők rendőrt hívtak s a mentők után telefonáltak *Dajkov* Jánost beszállították a közoktatókba, de a nagy vérvesztés miatt életbenmaradásához nem sok remény van.

SPORTHIREK

Közyűlést tart vasárnap a futbalszövetség Bucurestiből jelentik: A futbalszövetség vasárnap, október 11-én tartja ezévi rendes közyűlést. A közyűlés műsorán öt intézőbizottsági tag választása és az új alapszabálytervezet megvitatása és elfogadása szerepel.

Gömbös Gyula kupát alapít a MOTT. Budapestről jelentik: A Magyar Fősporthatóság, az OTT, az elhunyt Gömbös Gyula miniszterelnök emlékére „Gömbös Gyula vándordíjat” alapított. A vándordíj a magyar ifjuság sportszerű nevelésének céljait szolgálja.

2:1-re győztek a magyar teniszesek az olaszok ellen. Meranból jelentik: Az olasz-osztrak —magyar hármas országokozti teniszmérkőzés első napján úgy Magyarország, mint Ausztria 2:1 arányban győzött Olaszország ellen. A magyar—olasz mérkőzés részeredményei: Szigeti magyar—Stefani olasz 6:2, 6:3, 6:2. Palmieri olasz—Pető magyar 6:3, 6:3, 6:3. Szigeti, Pető—Taroni Gesura 6:8, 6:1, 8:6, 6:3.

Beállított világrekord. Alkmaarból jelentik: Senff holland olimpiai uszójainoknál 1 perc 15.4 mp-vel beállította a 100 m-es női hátuszás világrekordját.

KÖZGAZDASÁG

Hasznos tanácsok a szüret előtt

Írta: Bartha Gyula

A szüret előtt egy héttel minden edényt sűröljük meg gyökérkefével (kívül és belül) forró mosósóddal, vízzel s utána öblítsük le többször tiszta hideg vízzel. A prések nyomófejének csavarmenteit kenjük be szagtalan vastag olajjal, vagy tiszta zsírral, járassuk meg többször le és fel üresen, hogy szüretkor ne működjenek nehezen sem a fej a menethen, sem az áttételi csukló. A préskosár lécei között a tavalyról még ottmaradt, beragadt törkölyszemeket, héjjakat tisztítsuk ki gondosan, alaposan sűröljük meg és hideg vízzel öblítsük le.

A szüretelő munkások edényeinek tisztaságára nagy gondot kell fordítani. Ne tőrjünk, hogy piszkos edénybe szedjenek. Szoktassuk le a munkásokat arról, hogy a szüretelő edényt ételkosárnak használják.

A szőlőszedés.

A munkás helye az elhelyezett baltenyerét a fűrt alá, fogja meg gyöngéden és a jobb kezében levő éles ollóval, vagy zsebkéssel vágja le, ne engedjük meg, hogy a fűrtöt tépje, mert lepotyog a szőlőszem, amit aztán el is tapos. Erdemes megemlíteni, hogy Franciaország világhírű szőlőhegyein a szőlőt egyazon táblában háromszor, négyszer is szedik. Külön a legszebb, teljesen hibátlan fűrtöket, külön a kevésbé szépeket és külön a gyengébbben, árnyékban érett fűrtöket. Utoljára a színes fekete és rothadt termést. Mi, ha nem is követjük a francia példát, de legalább annyit tegyünk meg, hogy szedessük külön a rothadt és fekete színű fűrtöket. Néhány munkás puttanyokkal gyűjse össze és morzsoljuk, préseljük külön és a mustot ne keverjük össze. A rothadással meg kell különböztetni a beteg, penészes fűrtöket a nemes rothadástól, mely egyöntetűen lép fel, mely a minőséget javítja. A kétféle rothadást egyszeri magyarázat után bárki meg tudja különböztetni.

A leszedett szőlő feldolgozása.

Ahhoz, hogy a szőlő feldolgozási módját ismerjük, tudnunk kell, hogy mire alkalmas a leszedett szőlő és milyen bort készíthetünk belőle. Ismernünk kell a fogyasztó közönség ízlését, mert az is változik. A mai fogyasztó közönség a halványzöld asztali, a halványaranyárga pecsenye és az aranysárga csemege bort kedveli. Mind a háromnál megkívánja, hogy a csersav csak enyhén érezhető. Aranysárga csemege bort azonban csak túlérett, megmazsolásodott, különzedett, lebogyózott szőlőből készíthetünk, melyre sajnos ebben az évben nincs kilátás.

A pecsenye vagy palack bor készítésére alkalmas fajok a som, leányka, kóvér, rajnai rizling, ruhlandi, tramini, sauvignon, muscat ottonei szedésénél már vigyázzunk, hogy a munkás, a lajtos ne törje össze a fűrtöket. Ezeket kádba felállított bogyzó géppel, vagy rostával lebogyozzuk. Ezután más kádba lemorzsoljuk és 16 óráig a héjján állni hagyjuk, hogy a must a nemes fajták illatát, aromáját kilúgozza. Vi-

gyáznunk kell azonban arra is, hogy a lebogyózott, lemorzsoló cefre a kádban a héján való tartás alatt ne gyúrja fel a héjtömeget a must felszínére, mert ha 16 óráig a héli a felszínre marad, megbarnul s megbarnítja az új bor színét is. Eppen ezért a cefrét egy falapáttal állandóan keverni kell, hogy a héli a mustban maradjon. Természetesen jobb a fedődeszkás súllyal ellátott cefréskád. A sűrűn kifűrt fedődeszkán a must felszínre kerül, a héli pedig állandóan a kád mélypontján marad. A préselés megkezdésénél vigyáznunk kell, hogy az elsőben és másodszor préselt törköly ne maradjon sokáig préseletlenül, hanem minél gyorsabban morzsoljuk fel és tegyük újra a préshé, ismét csak azért, mert a magában álló törköly megbarnul és a bor is sötétsárga lesz. Az ilyen bort pedig nem szeretik a kereskedők.

A könnyű asztali bort szolgáló fajtákat, Olasz rizling, Járdovány, Királyszőlő, Király leányka, Neuburger, Pirosszilváni, Muscadella des Bordelles, Pozsonyi fehér stb., mivel itt a halvány zöldessárga szín a cél s tekintve, hogy a bogyzás lassú munka, — mellőzzük, ellenben már a szőlőben a lajkádra szerelt morzsológéppel lemorzsoljuk, a sajtóhához szállítjuk és azonnal préseljük. Amennyiben a préselésnél megtartjuk a pecsenye boroknál mondottakat, akkor ezeknél a fajoknál is megkapjuk a piacképes halvány zöldessárga színt.

A törköly eltevés.

A már háromszor kiperéselt törkölyt az előkészített kádba, vagy cementgödörbe döngöljük, de úgy, hogy a rétegek között a legkisebb lézág se maradjon. 15 cm-nyit azonban üresen hagyunk és szőlővelvéllel, vagy szalmával leborítva, sárga agyaggal keményre döngöljük, amit sárga agyagkullimással letapasztunk. Végül folyami homokot szórunk rá, mely megakadályozza a föld repedését. Figyeljük azonban, hogy a repedezni kezdene, azonnal tapasszuk be újra.

A must elhelyezése az erjesztőházban vagy pincében.

Amint a nagybírtokosoknál a magtár, úgy a kisgazdánál a nyárikonyha a kész erjesztő helyiség, de természetesen, amíg a bor ott van, burgonyát, hagymát, káposztát nem szabad ott tartani. Erjesztőhelyiség hiányában a pincét is ki lehet fűteni, de csak abban az esetben, ha nincsenek á-borok, mert ilyen helyen meleget csírálni tilos.

Megkezdődött a kisantant vasúti értekezlete.

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak igazgatósági épületében tegnap kezdődött meg a kisantant államok vasúti konferenciája. A konferencia célja a román, csehszlovák és jugoszláv vasutak kihasználásának egységesítése és intenzívebbé tetele. Az értekezletet Macovei CFR vezérigazgató nyitotta meg.

A leértékelt valuták tőzsdei árfolyama. Londonban a francia frank 105.41 ról leszállt 76-ra, a holland forint 9.24 és félről 7.47-re, a svájci frank 21.42 és egynegyedről leszállt 15.44-re. — Párizsban a font sterling 76 frankról fölment 105.45 frankra, a svájci frank 4.92.23 (4.94.50), a holland forint 11.27 (10.26). — Zürichben a font sterling felszokott 21.42 és félre (15.54), a francia frank 20.31 (20.23), a holland forint 230 (207) svájci frank. A lei Zürichben 3.25 (a leértékelés előtt 2.50).

Újabb fogyasztási adók. Az Excélsior értesítése szerint a pénzügyminisztériumban tervezet készítenek, amely szerint a kémiai és textilcikkre egész sorozatára új fogyasztási adókat vetnek ki. Az államnak újabb nagy jövedelmekre van szüksége és ezért elsősorban a belföldön előállított, valamint a külföldről behozott kémiai cikkeket, — melyekre eddig fogyasztási adók nem voltak kivétel — adóztatná meg. Ezen kívül több textilcikkre is vetnek ki fogyasztási adót. Az új fogyasztási adók mintájára alkalmasnak lesznek arra, hogy újabb dragulási hullamot indítsanak meg.

Nem fél az elhízástól

3 kilót fogyott, noha mindent eszik

Félt olyan ételeket enni, amelyek izlené, neki és soha sem evett annyit, amennyit szeretett volna, sohasem evett annyit, hogy jólakott volna. Állandóan rettegett, hogy túlságosan el fog hizni. Most minden megváltozott. Az alant, hozzánk intézett levelében leírja, mit tett:

„Az utóbbi hat hétben Kruschen sőt szedtem, hogy fogyjak és nagyon meg vagyok elégedve az eredménnyel. 3 kilót fogytam. Nem tartottam semmiféle diétát, csak fehér kenyér helyett fekete kenyéret eszem. Olyan boldog vagyok, ha arra gondolok, hogy minden kedvenc ételmet ehetem anélkül, hogy az elhízástól kellene félnem és mindezt a Kruschen sónak köszönhetem.“ C. D.

„A napi kis adag“ Kruschen segíti szervezetedet, hogy normálisan működjön. A közérzet teljes változását hozza létre, az erők újjáélednek az eddigi közönyösség helyett. Életerő, életkedv és olyan energia, mint ifjúkora feljében, ime a Kruschen só csodás hatása, amelyek emellett igen lassan, szinte észrevétlenül apasztják le súlyát normálisra.

SELS KRUSCHEN az ország minden gyógyszerárában és drogériájában kapható. Nagy üveg ára 95, kis üveg ára 60 lei.

A must elhelyezése a hordóban.

Azt a hordót, amelyikbe mustot akarunk tenni, ha előzőleg rendesen volt kénevezve, mossuk ki már 24 órával előbb 2 vízben, állítsuk csurgóra. A must betöltése előtt természetesen helyére állítjuk, de nem kénevezük be, mert arra szükség nincs, sőt az erjedés megindulását akadályozzuk, ha túlerős volt a kénevezés, esetleges nem vegytiszta ként használunk, a bor kellemtelen utóíz kap, ami csak többszöri lezuhással fog elmúlni. Hagyjuk a hordó ürtartalmának 10—10 százalékát üresen, hogy forrási ürnek szolgáljon. A hordó aknalyukát szereljük fel kutyogókkal s ha ez nem volt beszerezhető, úgy kis vászon zacskót töltünk meg félig száraz homokkal és azt az egész szákoskóban osszuk el egyenlően s azzal fedjük be a hodróaknát. Fontos, hogy a must az erjedés alatt ne érintkezzék a levegővel, hogy az esetleges behulló piszok, bogarak, stb.-től meg legyen védve.

Végül a szőlőben szüret után az elfedendő tőkéből ne vágjunk le egyebet, a következő évre meghagyott magfákon kiváló kitermett karikavégeket. Minden egyéb ág levágását hagyjuk tavaszra, mert a szőlőnek legfontosabb munkája a metszés s aki csak félig ért hozzá, négyszer szüretel egy évben, t. i. őszi metszéskor, tavaszi metszéskor, válogatás alkalmával s végül összel leszüreteli azt, amit a helytelen, szakszerűtlen metszések és válogatások után véletlenül megmarad.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERI RENDELET A KENYÉRSÜTÉSRE VONATKOZÓLAG. A földművelésügyi minisztérium kebelében dolgozó központi búzaértékesítő hivatal 176.808/1936. szám alatt a következő rendeletet bocsátotta ki: A péküzemek által készített és kereskedelmi forgalomba hozott kenyér 1—5 kg. súlyú lehet és a törvény által előírt bélyeggel kell ellátni. A magánosok által saját fogyasztásra sült kenyér legalább 6 kilogramm súlyú kell, hogy legyen s nem esik felbélyegzés kötelezettsége alá. Magánfelek, akiknek nincsen bejegyzett péküzemük, nem készíthetnek kenyeret eladásra, illetve az általuk sült kenyeret nem hozhatják forgalomba, sem a piacon, sem más úton. Mindazok, akik a fenti rendelkezés ellen vétének, a törvény intézkedései szerint lesznek büntetve.

A hadügyminisztérium gabonaszükségletét szövetkezetek útján szerzi be. A hadügyminisztérium a gabonaszükségletét ez évben is szövetkezetek útján szerzi be. Az erre vonatkozó szerződés a napokban jött létre a Centrala Cooperativelor de Productie, Aprovizionare și Valorificarea Agricolă és a hadügyminisztérium között. Az egyezmény értelmében a hadügyminisztérium körülbelül 190 millió lei értékű gabonát vásárol a szövetkezetek útján.

Olvassátok és terjesszétek a Magyar Lapok-at!

Aldás az emberiségre!

A dohány

és a

dohányzás

cimű mű megjelent!

Írta dr HOHENBERG JÓZSEF főorvos.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás hatása az emberi szervezetre — A dohány kémiai összetétele — A nikotin — A nikotin megsokasítása — A dohányzás hatása a légzőszervekre, a tüdőre, a szívre és vérére — A nikotin hatása az emésztő rendszerre — A dohányos vakság — Az idegrendszer — Heveny nikotinmérgezés — A dohányzás és az ifjúság — A dohányosok osztályozása — A nikotinnal való leszokás módjai — A tuberkulózis pusztítása a dohányosok soraiban — A nikotin okozta feledékenység — stb. stb. stb. Igen szép kiállításban ára csak 110 lei s portó.

Beszerezhető KÖNYVTÁRSZÁLLÁSSAL

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, OKTÓBER 11.

București. 7.30 Reggeli műsor. 10.30 Harangszó, egyházi beszéd, 10.50 Karlemezek. Egyházi felolvasás. 11.15 Rádiózenekar Milstein hegedűművészrel. Bach: E-dúr verseny. Dvorzsák: A-moll verseny. Mendelssohn: E-moll verseny. 13 Időjelzés, időjárás, Dinicu-zenekar. Közben: Sport. 15 Gazdáknak. 18 Kok-tánczenekar. 19 Alkalmi csevegés. 19.15 A tánczene folytatása. 20 Felolvasás. 21.05 Kis rádiózenekar. Ralf: Indulo. Lanner: A schönbrunniak, keringő. Bernards: Sanssouci. Drigo: Keringő. Dvorzsák: Fonónók. Hauregard: Intermezzo. Marchetti: Firenzei szerenád. Postupa: Bécsi keringő. Kapp: Slowfox. Kollo: Foxtrött. Miller: Tangó. D'Ambrosio: Dal Krome: Keringő. Powel: Slowfox. Bee: Blues. Mihajlov: Paso doble. 22.30 Hírek. 22.45 Sport. 22.55 Zaleski Zsigmond énekel. 23.20 Szórakoztató lemezek. 23.55 Hírek.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—11.10 Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi-templomból A szentbeszédet Tóth Tihámér dr mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Kemény Lajos budapesti esperes. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Ipari Továbbképző Intézet ünnepélyes avatása Sopronban. 14.15 Operaházi zenekar. 15.45 Máthé Elek előadása. 16 Gazdáknak. 16.50 A rádió szalonzenekara. 17.30 Reichenbach Béla dr előadása. 18 Cigányzene. 19 Kovrig János utirajza. 19.30 Hanglemezek. 19.50 Mórész Zsigmond előadása. 20.50 Sporteredmények. 21 Operettársulatok. 22.30 Hírek. 22.50 Hegedűszólók gitáris kísérettel. 23.20 Cigányzene. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, OKTÓBER 12.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Rádiózenekar. 20 Felolvasás. 20.30 Dallemezek. 20.50 Soarec Miron zongorázik. Chopin: Bölcsődal. Debussy: Babaszerenád. Poulenc: Örökmozgó. Albeniz: Pálmafák alatt. Scott: A lóuszvirág hazájában. 21.20 Felolvasás. 21.35 Theodorescu négyes. 22.10 Elinescu-Cristofovici Eugenia énekel. Auber: Régi spanyol dal. Fauré: Addio. Gounod: Mireille, ária. Galicien: Portugál dal. Falla: Mór sál. Donizetti: Lucia, ária. 22.45 Dinicu-zenekar.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Allástalan Zenészek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 G. Pilinyi Erzsébet énekel. 15 E. Weichherz Irén hegedül. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Halász Gábor dr előadása. 18.30 A Süss Nándor-gyár dalárdája. 19.10 A rádió törvénytéke. 19.40 Cigányzene. 20.40 Tasnády Ilona és Nádai Béla előadestje. 22 Bruckner-émléket. 23.15 Időjárásjelentés. 23.20 Hanglemezek. 24.15 Jazz. 1.05 Hírek.

KEDD, OKTÓBER 13.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Szórakoztató gramofonlemezek. 19 Felolvasás. 19.15 A szórakoztató lemezek további közvetítése. 20 Felolvasás. 20.20 Mihejlescu Leana énekei. 20.45 A Mutaffian-mandolinzenekar hangversenyének közvetítése. 21.15 Felolvasás. 21.30 A szimfonikus zenekar hangversenyének adása. 23.20 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Rendőrzezenekar. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Turóczi-Trostler József előadása. 18.30 Hanglemezek. 19.25 Krudy Gyula emlékezete. 19.50 Engel Ivan zongorázik. 20.30 Ravasz László dr előadása. 21 A rádió szalonzenekara. 21.35 Hírek. 21.55 Cigányzene. 23.10 Időjárásjelentés. 24 Kerntler-zongorahármas. 1.05 Hírek.

SZERDA, OKTÓBER 14.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Sibiceanu zenekar. 20 Felolvasás. 20.20 Balett-lemezek. 21.25 A rádiózenekar és Stadelmann János orgonaművész hangversenye az evangélikus templomból. Buxtehude: D-moll passacaglia. Bach: G-moll ábránd és két korál. Handel: D-moll orgona- és zenekari verseny. 22.10 Istratty Edgár énekel. 22.40 Kis rádiózenekar. Suppé: Schubert, nyitány. Recktenwald: Bécsi schrammelzene. Moszkovszkij: Spanyol táncok. Urbach: Mendelssohn-ábránd. Morena: Egyveleg.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Kiss Judit zongorázik. 13.30 Hírek. 13.45 Bertok István énekel. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Haydu István gondolkizók. 18.30 Dóczy Jenő dr előadása. 19 Szalonötös. 19.40 Császár Béla előadása. 20.10 A rádió szalonzenekara. 21.05 Végh Istváné elbeszélése. 21.30 Hármay Imre magyar nótákat énekel. 22.30 Hírek. 22.50 Bartók Béla zongorázik. 23.30 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 15.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Kis rádiózenekar. 19 Nic: Tango, Uhleman: Szerellem versekben. Bakai: Keleti szerenád. Löhr: Boldogság keringő. Raff: Dal. Poinozzi: Szerenád. Kötscher: Stepboys. Sebek: Nyári dal. Friedl: Lassu keringő. 20.10 Felolvasás. 20.30 Ravel: Daphnis és Chloe, balett lemezekkel. Csajkovszkij: Pikue Dame, ária. Csernini: Meg akarlak csokolni. Racineky: Tavaszi dal. Pavlova: Szerellem. Harito: Elvirágoztak a virágok. 21.15 Felolvasás. 21.30 Szórakoztató zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Országos Postászenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Balalajka. 15.40 Hírek. 17.15 Móra Panka meséje. 17.45 Pontos időjelzés. 18 B Nagy Béla dr zongorázik. 18.35 Árja és uraltáji népek zenéje. 19.15 Tánclemezek. 19.45 Gazdáknak. 20.30 Kis Színpad. 21.20 A rádió szalonzenekara. 22 Hírek. 22.40 Dr Hans Leicht németnyelvű előadása. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Cigányzene. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, OKTÓBER 16.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Motzoi-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.10 Felolvasás. 20.30 Közvetítés az Operaházból.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Jazz. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Szarvas Klári hárfázik. 18.30 Sportközlemények. 18.45 Cigányzene. 19.50 Konkoly Kálmán dr csevegése. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 előadásának közvetítése: Téli regé. 21.35 Hírek. 23.05 Időjárásjelentés. Majd: Külügyi negyedóra. 23.55 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, OKTÓBER 17.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése.

14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 19.15 A kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 20.05 Felolvasás. 20.25 Hírek énekesek gramofonlemezei. 20.55 Felolvasás. 21.10 Jazz. 22.45 Hangverseny a Splendid-parkból.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Lovassy Edit énekel. 15 Keller Alfréd hegedül. 15.40 Hírek. 17.15 Harsányi Gizi meséje. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Cigányzene. 18.50 Őszi séta az Allatkertben mikrofonnal. 19.40 Heimlich Lajos zongorázik. 20.25 Zenei szilánkok. 21 Őszi vetés. Rádiójáték. 22.40 Hírek. 23 Tánclemezek. 24.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1.05 Hírek.

Arcéhicédések

Lakás

Kiadó

kétszobás alkovos lakás, fürdő- és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Kiadók

új házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Ciocariu-utca 35-a.

Kiadó

egy háromszobás, összkomfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szám.

Kiadó

egy udvari szoba-konyha, speizos lakás, összes mellékhelyiségekkel november 1-ére. Str. Eliade Radulescu No. 13.

Alkalmazás

Toledó

munkához szépen dolgozó himzönőt keresek. Oradea, Str. Pasteur 13.

Ügyes

masamódlányokat felveszek. Cím a kiadóban.

Jobb mindenestől azonnalra fölvetetik. — Oradea, Str. Take Jonecu 41. Kapuval szemben.

Adás-vétel

Eladó

jó karban lévő sötét, kék női tölíkabát, kisebb alakra. Cím: Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5. Szabó J.

Jókarban

levő fekete női tölíkabát eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. szám.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Használt

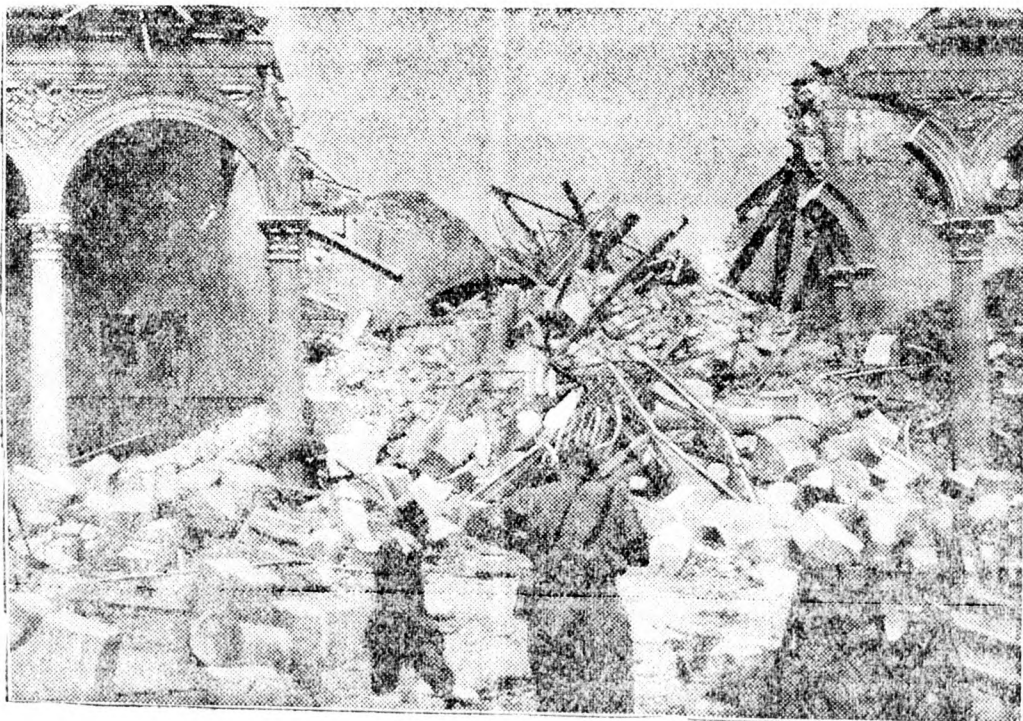
ebédő butorok és egy szobakályha eladók. — Oradea, Strada Ciocariu 30. szám.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Különféle

Figyelem!

Köszörsültessünk kését, ollót, borotvát, hajválogógépet, ifj. Kelemen Mihálynál, hol a legjobb munkát kapja. Oradea, Piata Mihail Viteazul, Avram Jancu utca sarok.

Alkazar romjai.

Spanyolország büszkesége volt ez az erőd, amelyet a vörös csapatok hatvannégy napon keresztül ostromoltak és több helyen felrobbantottak.

Készült a Szent László-nyomda Rt. korlorgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.